

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Veroniky Burianové a soudců Mgr. Aleše Smetanky a Mgr. Jana Šmakala ve věci

žalobců:

- a) D. F., narozen X
- b) D. P., narozen X
- c) R. H., narozen X
- d) M. P., narozen X
- e) A. K., narozen X
- f) J. M., narozen X
- g) M. M., narozen X
- h) J. K., narozen X
- i) A. T., narozen X
- j) R. H., narozen X
- k) M. S., narozen X
- l) V. H., narozen X
- m) V. K., narozen X
- n) L. H., narozen X
- o) M. F., narozen X
- p) P. V., narozen X
- q) J. L., narozen X

všichni zastoupeni Mgr. Zdeňkem Honzíkem, advokátem
sídlem Rooseveltova 49/16, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému:

Generální ředitel Vězeňské služby České republiky
sídlem Soudní 1672/1a, 140 00 Praha

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2024, č. j. VS-207929-13/ČJ-2022-80000P-51ODV,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Žalobci se společnou žalobou ze dne 22. 12. 2024, doručenou Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) dne 23. 12. 2024, domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2024, č. j. VS-207929-13/ČJ-2022-80000P-51ODV (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobců a potvrdil jimi napadené rozhodnutí ředitele Věznice Plzeň ze dne 5. 10. 2022, č. j. VS-130297-75/ČJ-2020-8011PR (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím ředitel Věznice Plzeň (dále též jen „*ředitel věznice*“) rozhodl tak, že zamítl žádosti 19 žadatelů (včetně 17 žalobců) ze dne 30. 6. 2020 a 7. 8. 2020 o zpětné proplacení přestávek ve službě na jídlo a odpočinek za období posledních tří let předcházejících podání žádostí, tj. od 30. 6. 2017 do 30. 6. 2020, resp. od 7. 8. 2017 do 7. 8. 2020. Ředitel věznice po provedeném dokazování dospěl k závěru, že požadované proplacení přestávek ve službě by bylo v rozporu s § 60 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*služební zákon*“).
3. Soud podotýká, že zbývající dva žadatelé (prap. V. B. a prap. M. P.), kteří nejsou žalobci v tomto soudním řízení, podali u zdejšího soudu vlastní (společnou) žalobu proti napadenému rozhodnutí, kterou soud projednal v samostatném řízení pod sp. zn. 57 Ad 7/2024.

II.

Žaloba

4. Žalobci v úvodních dvou člancích žaloby vymezili napadené i prvostupňové rozhodnutí a vyjádřili se ke včasnosti žaloby.
5. V čl. III. žaloby žalobci nejprve konstatovali, že v průběhu správního řízení ředitel věznice provedl celou řadu navrhovaných důkazů, které prokázaly, že § 60 odst. 1 služebního zákona není dodržován a ani fakticky bez většího počtu příslušníků jej dodržovat nelze, a přesto jsou jim z pracovní doby odečítány přestávky na jídlo a odpočinek. Žalobci namítali, že v průběhu řízení nebyl akceptován návrh na provedení důkazu výpisem čipových karet umístěných na vstupu do jídelny pro příslušníky, kterým by byl prokazován vstup žalobců do těchto prostor a jak dlouhý čas se v jídelně zdržovali. Žalobci tím chtěli prokazovat nepravdivost tvrzených příloh denních rozkazů, že žalobci přesně v uvedené časy v těchto přílohách čerpali přestávku. Druhým neprovedeným důkazem podle žalobců byl požadavek na založení do správního spisu rozkazu či nařízení ředitele věznice či žalovaného, kterým by bylo prokazováno stále se opakující tvrzení, že strážný či dozorce na pohyblivém stanovišti může kdykoliv stanoviště opustit za účelem čerpání

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

přestávky, aniž by byl vystřídán. Žalobci totiž, pokud by čerpali přestávku na jídlo a odpočinek, nemohou za stanoviště odpovídat a ani při mimořádných událostech by nemuseli zasahovat při jejich likvidaci. Bez rozkazu či nařízení by příslušníci mohli nerušeně a svévolně opouštět dozorčí či strážní stanoviště bez toho, že by byla zajištěna bezpečnost věznice a společnosti. Podle žalobců trestní zákoník řeší problematiku opuštění strážního či dozorčího stanoviště, tedy i svévolné jednání v době, kdy na tomto stanovišti měla být služba vykonávána. Podle žalobců se činnost ve vězeňské službě vykonává zásadně na základě rozkazů a nařízení. Pojem přerušení služby či opuštění pohyblivého stanoviště pak nemá oporu v žádném takovém rozkaze či nařízení.

6. Žalobci poté označili za „transparentní falzum“ vzorek příloh denních rozkazů, což mají za prokázané tím, že v rozhodnou dobu čerpání přestávek by v jeden čas čerpala přestávku polovina dozorců (tedy cca sedm) a službu vykonávala jen polovina druhé části, což je absolutně vyloučeno, neboť výkon služby by nebyl zajištěn. V uvedených přílohách ani není uvedeno, kdo na stanovišti po dobu čerpání přestávky vykonával službu, navíc tyto údaje o čerpání přestávek nejsou žádným ze žalobců parafovány a všichni žalobci prohlásili, že tuto listinu nikdy neviděli. Ani v denních rozkazech není jediné osoby, která by střídání stanovišť umožňovala. Žalobci rovněž poukázali na knihy předání a převzetí služby na dozorčích stanovištích, kde předání a převzetí služby není zaznamenáno. Žalobci poté uvedli, že ve své podstatě se jedná o rozhodnutí druhé, které je celkem vedeno již od roku 2017 s požadavkem na zaplacení přestávek od roku 2014, které žalovaný nedokáže vyřešit.
7. Podle žalobců základem je vyřešit otázku § 60 odst. 3 služebního zákona, zda služba na strážních a dozorčích stanovištích je přerušitelná, či nikoliv. Tu podle nich řeší nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR (dále jen „GR“) č. 5/2016 a č. 23/2014 a současně rozpis strážních a dozorčích stanovišť, v němž je uvedeno, po jakou dobu se stanoviště střeží a kolika příslušníky se toto stanoviště obsazuje. Tento předpis je tedy základní interní právní normou pro obsazování a výkon služby na jednotlivých strážních a dozorčích stanovištích. Na strážních stanovištích lze za pohyblivé stanoviště považovat toliko strážní a zásahovou hlídku, která je určena k likvidaci mimořádných událostí. Prioritní je připravenost k likvidaci mimořádných událostí. Její obsazenost je tříčlenná a navýšena o služebního psovoda se psem. Všichni strážní, velení na toto stanoviště, prohlásili, že na stanovišti nejsou nikým střídáni a konzumace stravy je jim umožňována jen na nezbytně nutnou dobu. Ani omylem tedy nemohou čerpat přestávku na jídlo a odpočinek tak, že by ji trávili dle svého uvážení například opuštěním objektu věznice. Nepřetržitě, po celou dobu služby, tak musí být připraveni k likvidaci mimořádné události. Ostatní strážní stanoviště jsou pevná a jsou střídáni právě odchodem na stanoviště strážní a zásahové hlídky, jak shora uvedeno. Následně ihned pokračují ve výkonu služby ve strážní a zásahové hlídce.
8. V další části žaloby žalobci v obecné rovině popisují *činnost ve Věznici Plzeň*. Nejprve se věnují popisu *Oddělení výkonu vazby a trestu* ve Věznici Plzeň, kde vykonávají služební činnost dozorcí na oddílech – ubytovných odsouzených či obviněných a kde zejména zajišťují denní režim těchto osob. Ve většině případů působí na stanovištích pohyblivých a jejich počet je upraven „Rozpisem dozorčích stanovišť“. Na jednotlivá dozorčí stanoviště jsou příslušníci veleni denním rozkazem vedoucího oddělení, kdy před nástupem služby se uskutečňuje na předem určeném místě rozdělení směny a následuje odchod na jednotlivá dozorčí stanoviště. Poté pro každého jednotlivého dozorce následuje převzetí služby. Stav

převzetí dozorčího stanoviště se zapisuje do „Knihy předání a převzetí služby“ a současně se hlásí nadřízenému. Pokud by bylo dozorčí stanoviště střídáno, činnost převzetí a přebírání stanoviště se ve všech detailech opakuje, a to i se zápisem do knihy předání a převzetí stanoviště, jakož i provádění sčítací prověrky odsouzených. Žalobci akcentovali, že pojem svévolného přerušení služby na stanovišti se nikde neobjevuje, když se poprvé objevuje ve sporu o čerpání přestávky. Dále žalobci namítali, že jejich výsledky prokázaly, že sice mají možnost stravování buď v jídelně nebo konzumovat donesenou stravu vlastní, avšak ani v tuto dobu neodkládají výstroj a ani v jediném případě netrvá jejich doba stravování zákonem stanovenou dobu. V případě jakékoliv vyhlášené mimořádné události jsou povinni okamžitě ukončit stravování a dostavit se na určené místo. Při odchodu na stravu dozorčí stanoviště nepředávají žádnému dalšímu příslušníkovi, ani v jediném případě není tato konzumace stravy uvedena v knize předání a převzetí služby. Odchod z oddílu je toliko nahlášován inspektorovi dozorčí služby s tím, že v uvedenou dobu režim na tomto oddíle není po dobu nejnnutnější ke konzumaci stravy vykonáván. Za „zásadní příklad nepravdivého tvrzení vedoucího oddělení výkonu vazby a trestu, mjr. Mgr. K.“ žalobci označili případ, který se stal v roce 2015, kdy dozorce prap. G., velený na dozorčí stanoviště pracoviště prádelna, odešel na přestávku na jídlo do jídelny, když před tímto odchodem se mu nepodařilo kontaktovat inspektora dozorčí služby. Provedenou kontrolou bylo zjištěno, že na pracovišti ponechal radiostanici. Za toto jednání pak byl uvedený dozorce kázeňsky potrestán. Žalobci dále poukázali na blíže nespecifikovanou „skutečnost, že již v minulosti takové ustanovení trestního zákoníku bylo proti dozorcům použito před Okresním soudem Plzeň – město“. Žalobci konstatovali, že ze směrnic pro výkon služebních činností, z rozpisu dozorčích stanovišť, z knih předání a převzetí služby a z výpovědí vyslechnutých žalobců má být podle nich zřejmé, že žádné přerušení výkonu služby realizováno není. Žalobci tak ani v jediném případě nemohou trávit přestávku na jídlo a odpočinek dle svého uvážení. Žalobci poté uvedli, že v denní směně (od 06:00 do 18:00 hodin) je veleno celkem jeden inspektor dozorčí služby, 18 dozorců pro zajištění režimové služby, jeden příslušník pro zajištění chodu ošetrovny, zajištění zdravotních sester a dva příslušníci kontrolující a vydávající balíčky pro odsouzené. V noční době je tento počet redukován na 12 dozorců zajišťujících režimovou službu. Pokud by došlo k opuštění objektu věznice kterýmkoliv příslušníkem, zcela zásadním způsobem by došlo k oslabení chodu a bezpečnosti věznice. Žalobci upozornili, že žalovaný v případě jiných soudních řízení (týkajících se řešení problematiky přesčasových hodin dle § 54 služebního zákona) argumentuje nedostatkem příslušníků a prioritním úkolem spočívajícím v zajišťování bezpečnosti vězeňských zařízení. Ale v tomto případě již není prioritní ochrana a bezpečnost společnosti, ale je „ventilováno“ porušování bezpečnosti oslabováním stanovišť tím, že příslušník z jednoho stanoviště je povinen vykonávat službu na více stanovištích.

9. Dále se žalobci obsáhle věnovali *úseku služby strážní*, která se vykonává (i) při ostraze objektu Věznice Plzeň a (ii) při eskortách k soudům, do zdravotnických zařízení, či obdobné činnosti. Žalobci se poté opět jen v obecné rovině vyjádřili ke směrnicím pro výkon této služební činnosti, rozpisu strážních stanovišť, denním rozkazům vedoucího oddělení, předávání strážního stanoviště a vlastnímu výkonu služby, resp. povinnostem příslušníků vězeňské služby. Zejména uvedli, že: služba je vykonávána nepřetržitě ve dvanáctihodinových cyklech; po celou dobu výkonu služby není v žádném předpise stanovena přestávka na jídlo a odpočinek; porušení této strážní služby pamatuje § 389 trestního zákoníku; na strážní věži je mimo jiné zakázáno jíst a není možno ji ani na

okamžik opustit; průběh služby je zaznamenáván vrchním inspektorem strážní služby do knihy předání a převzetí služby, kde je zachyceno i střídání strážních stanovišť; pokud nastane mimořádná situace, jsou povinni i příslušníci na strážních stanovištích se do likvidace takové události zapojit dle udělených pokynů. Poté se věnovali službě v eskortní směně, přičemž zejména uvedli, že: služba je též určena denním rozkazem vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže; eskortující příslušníci ani na okamžik nemohou opustit eskortu, nemohou tedy trávit přestávku na jídlo a odpočinek, s výjimkou eskorty k soudům v Plzni, kde zpravidla jsou na polední přestávku soudy ukončovány či přerušovány; činnost je vykonávána ve většině případů dobu delší pěti hodin.

10. Poté v žalobě následuje obecné pojednání o tom, že ve vězeňském prostředí se jedná o specifický výkon služební činnosti, na který Vězeňská služba ČR do současné doby nenalezla řešení, jak při výkonu dozorčí služby umožnit službu konajícímu příslušníku čerpání přestávek na jídlo a odpočinek, přesto v každém případě odečítá nevyčerpané přestávky tak, jako by fakticky čerpány byly. Žalobci odkázali na konkrétní rozsudek Městského soudu v Praze ve věci sp. zn. 8 Ad 13/2011, který podle jejich názoru řešil služební činnosti u Policie ČR, které kopírují situaci ve Vězeňské službě ČR. Žalobci rovněž odkázali na blíže nespecifikovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu, krajských soudů a judikaturu mezinárodní. Žalobci dále namítali, že ani okrajově neměli možnost opustit objekt Věznice Plzeň, neboť by se dopustili trestné činnosti porušením dozorčí služby, když po celou dobu služby jsou veleni na stanoviště a nejsou nikým střídáni. K žádnému střídání, vyjma ukončení pracovní doby, nikdy nedochází. Žalobci tvrdí, že ti, kteří ve správním řízení vypovídali, shodně potvrdili nezákonný stav. K argumentu žalovaného, že výkon služby je v době čerpání přestávky přerušen, žalobci namítali, že nemá oporu v právní úpravě a ani okrajově v žádné interní právní normě pro služby na jednotlivých dozorčích stanovištích. Rovněž tento názor žalovaného nemá oporu v prokázaných skutečnostech, v předložených důkazech (rozpisech strážních a dozorčích stanovišť) i v jednotlivých výpovědích. Dále žalobci namítali, že ani v jediném případě neuvedli možnost, že je jim umožněno stravování, dokonce mimo objekt Věznice Plzeň. Podle žalobců nelze zpochybnit četnost podnětů ředitele věznice, prostřednictvím oddělení prevence a stížností, orgánu GIBS, týkajících se porušení strážní či dozorčí služby. Jedinými osobami zastávajícími názor střídání strážních a dozorčích stanovišť je vedoucí oddělení, který však takovou výpověď učinil účelově se snahou zakrýt jím tolerované protiprávní jednání.
11. Dále žalobci označili za neuvěřitelný lapsus a neznalost povinností to, že v napadeném rozhodnutí je obsaženo vyjádření, že příslušník čerpající přestávku na jídlo a odpočinek nemá povinnost se zapojit do likvidace mimořádných událostí. Takové vyjádření označují za rozporné se směrnicemi i se zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky (dále jen „zákon o vězeňské službě“). Za zcela irrelevantní označili tvrzení ředitele věznice, že žádný z žalobců nežádal o započtení doby služební činnosti o nevyčerpané přestávky. Žalobci se s přílohou denních rozkazů nesetkali a není jim známo, kdy mohli údajnou přestávku čerpat. Rovněž označili za irrelevantní tvrzení ředitele věznice, že je výlučně na zvážení každého ze žalobců, v jakém oděvu a s jakou výstrojí bude stravu v jídelně konzumovat.
12. Žalobci svou žalobu uzavřeli tím, že se důvodně domnívají, že v průběhu správního řízení došlo k porušení § 60 služebního zákona, kdy jim ve službě není umožňováno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nejen v plném rozsahu, ale ani dle vlastního uvážení. Na

dozorčích stanovištích střídání nejsou a konzumace stravy se děje jen v nejnutnějším rozsahu. Z uvedených důvodů žalobci navrhli, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

13. Žalovaný ve vyjádření ze dne 27. 1. 2025 navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou. V úvodu žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného a prvostupňového rozhodnutí, kde se služební funkcionáři řádně vypořádali se všemi námitkami žalobců uplatněnými ve správním řízení a zároveň řádně odůvodnili svá rozhodnutí. Dále považoval za nutné se vyjádřit k žalobní argumentaci a opětovně uvést rozhodné skutečnosti.
14. Žalovaný nesouhlasil s tím, že by ve správním řízení byla provedena celá řada důkazů, které by prokázaly důvodnost žalobci uplatněného nároku. Přitom upozornil na to, že žalobci v žalobě ani neodkazují na žádný konkrétní důkaz, ze kterého by jimi tvrzené závěry plynuly. Naopak žalovaný je přesvědčen, že důkazy provedenými v rámci předmětného řízení bylo prokázáno, že charakter služby ve Věznici Plzeň umožňoval žalobcům jejich službu přerušit z důvodu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, kdy tuto mohli čerpat dle svého uvážení s přihlédnutím k charakteru služby a místu, kde službu vykonávali. Samozřejmě žalovaný nepopírá, že příslušníci byli částečně omezeni ve svých aktivitách, ale to vyplývá ze skutečnosti, že vykonávali službu v režimovém prostředí věznice. Tato omezení však nejsou takového charakteru, aby žalobci nemohli čerpat plnohodnotnou přestávku na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 služebního zákona.
15. K námitce o neprovedení navrženého důkazu výpisem čipových karet žalovaný odkázal na bod 154 napadeného rozhodnutí, v němž tento důkazní návrh řádně vypořádal. Žalovaný opětovně zdůraznil, že možnost čerpat přestávku na jídlo a odpočinek není vázána pouze na dobu, kdy je příslušník fakticky v jídelně a konzumuje stravu. Záleží na příslušníkovi, jak svou zákonnou dobu pro čerpání přestávky stráví. Podstatné je, zda jsou případně příslušníci z přestávky na jídlo a odpočinek svým nadřízeným příslušníkem odvoláni k plnění úkolů a jak je následně postupováno. Koordinace a evidence přestávek příslušníků je jednou ze základních povinností inspektorů dozorčí a strážní služby (body 80 a 81 napadeného rozhodnutí). K namítanému neprovedení důkazu formulovanému jako požadavek na založení do správního spisu *rozkazu či nařízení služebního funkcionáře či žalovaného ohledně možnosti opustit pohyblivé stanoviště za účelem čerpání přestávky* žalovaný odkázal na bod 98 a násl. napadeného rozhodnutí, kde se tímto požadavkem žalobců rovněž zabýval.
16. K námitkám žalobců týkajícím se otázek „opuštění“ stanoviště, jeho obsazenosti, záznamům v knihách předání a převzetí služby, jakož i zabezpečení činnosti Vězeňské služby ČR žalovaný rovněž odkázal na napadené rozhodnutí (zejména body 65 až 81), ve kterém se rovněž těmito námitkám podrobně věnoval. Přitom zdůraznil, že přestávku čerpající příslušník svévolně neopouští své stanoviště, neboť tak činí se souhlasem svého nadřízeného a v souladu s denním rozkazem vedoucího oddělení. Základem přestávky je skutečnost, že služba příslušníka je na určitý časový úsek přerušena. Odpovědnost příslušníka lze přitom vyvozovat pouze v rámci výkonu služby. Podle žalovaného skutečnost, že pro možnost čerpání přestávky je stěžejní souhlas nadřízeného, nikoliv formální střídání, a dále že odchodu za účelem čerpání přestávky nemusí předcházet záznam o předání a převzetí služby, dovodily ve své judikatuře krajské soudy i Nejvyšší správní soud (žalovaný citoval několik konkrétních rozsudků krajských soudů a poté

rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 6 As 55/2023-44, a ze dne 20. 9. 2024, č. j. 3 As 114/2023-55).

17. Žalovaný má za to, že z podkladů založených ve správním spise (včetně výpovědí svědků) jednoznačně vyplývá, že ve Věznici Plzeň nedochází ke svévolným opuštěním stanovišť, jak tvrdí žalobci, neboť přestávky na jídlo a odpočinek jsou naplánovány přílohami denních rozkazů a současně v průběhu směn dochází k jejich koordinaci ze strany nadřízených. Žalovaný citoval z výsledků svědků nprap. D. H., inspektora dozorčí služby, nprap. J. Š., DiS., inspektora dozorčí služby, ppor. A. D., vrchního inspektora strážní služby, a ppor. J. P., vrchního inspektora eskortní služby. Podle žalovaného uvedenou praxi v rámci svých výsledků potvrdili i samotní žalobci, přičemž zmínil žalobce h) [nprap. J. K., inspektor strážní služby – operátor], žalobce k) [pprap. M. S., zařazený v předvádění skupině vězeňské stráže] a žalobce g) [prap. M. M., dozorce].
18. Žalovaný opětovně zdůraznil, že „obsazenost“ stanoviště znamená skutečnost, že dle rozpisu dozorčích nebo strážních stanovišť ve spojení s denním rozkazem je na stanoviště velen příslušník, který v rámci výkonu služby (tj. mimo čerpání přestávky, kdy se služba přerušuje) na tomto stanovišti plní své služební úkoly. Služební úkoly nicméně nejsou vázány na osobu veleného příslušníka, přičemž skutečnost, že se příslušníci veleni ve větším počtu na jedno stanoviště o tyto úkoly „podělí“ či v rámci zástupu stanovišť je na sebe převezmou, není v rozporu s povinnostmi příslušníků Vězeňské služby ČR ani se zásadami bezpečnosti ve věznicích. Skutečnost, že se na stanovišti ve vymezený čas fyzicky nenachází k tomu určený příslušník, neznamená, že by stanoviště nebylo obsazeno (žalovaný poukázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 7. 2024, č. j. 30 Ad 3/2024-68, kde mu soud v jeho názoru přisvědčil).
19. K námitkám žalobců o tom, že jsou nepřetržitě po celou dobu služby připraveni k likvidaci mimořádných událostí, ať už nastanou či nikoliv, žalovaný odkázal na body 84 až 95 napadeného rozhodnutí, kde se s totožnými námitkami žalobců vypořádal. Toliko shrnul, že taková žalobci tvrzená konkrétní povinnost právními ani vnitřními předpisy stanovena není. Povinnost příslušníků vězeňské stráže vyjádřená v § 7 odst. 3 a 4 zákona o vězeňské službě je obecnou povinností odrážející specifika výkonu služby v bezpečnostním sboru, obdobně jako obecná povinnost zakotvená v § 45 odst. 1 písm. i) služebního zákona, která se uplatní i v době mimo službu. Žalovaný připomněl konkrétní rozsudky Nejvyššího správního soudu ve věcech příslušníků Vězeňské služby ČR, v nichž bylo opakovaně judikováno, že povinnost zasáhnout v případě mimořádných událostí a zákonná zakročovací povinnost příslušníků vězeňské stráže i mimo dobu služby nejsou takové povahy, že by vylučovaly plnohodnotné čerpání přestávek na jídlo a odpočinek.
20. K obsáhlé pasáži žaloby, ve které žalobci popisovali služební činnosti v rámci výkonu služby na oddělení vězeňské stráže jako strážní nebo na oddělení výkonu trestu jako dozorcí, přičemž dovozovali nepřerušitelnost výkonu služby, žalovaný předně připomněl, že interní předpisy upravují pouze činnost příslušníků při výkonu jejich služby. Pokud příslušník čerpá přestávku na jídlo a odpočinek, je služba po dobu čerpání této přestávky přerušena. Samotné čerpání přestávek je již upraveno ve služebním zákoně a dále též v nařízení GR č. 68/2017, kterým se stanoví některé podrobnosti k době služby příslušníků a o výplatě služebního příjmu. Není tudíž zapotřebí, aby bylo zakotveno i v interních předpisech pro jednotlivá stanoviště. Tuto argumentaci podle názoru žalovaného potvrdil rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 1. 2023, č. j. 16 Ad 4/2021-219, a rovněž i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 As 268/2023-38.

Žalovaný poté v podrobnostech odkázal na body 110 až 122 napadeného rozhodnutí (ve vztahu k žalobcům zařazeným v oddělení výkonu trestu) a body 123 až 135 napadeného rozhodnutí (ve vztahu k žalobcům zařazeným v oddělení vězeňské stráže), kde provedl komplexní rozbor jednotlivých stanovišť, obsáhle vysvětlil jejich rozdělení na pohyblivá a pevná, a popsal služební činnost jednotlivých příslušníků, a to v návaznosti na právní i interní předpisy. Žalovaný opětovně zdůraznil odlišnost mezi přerušением služby, ke kterému dochází při čerpání přestávky, a předáním služby v pravém slova smyslu, jak se děje při ukončení, potažmo nástupu do služby. Přestávku čerpající příslušník svévolně neopouští své stanoviště, jak tvrdí žalobci, neboť tak činí se souhlasem svého nadřízeného a v souladu s denním rozkazem vedoucího oddělení. Základem přestávky je skutečnost, že služba příslušníka je na určitý časový úsek přerušena a ten se tak nemusí ani zajímat o dění na stanovišti. Pokud je příslušník svým vedoucím zaměstnancem uvolněn k čerpání přestávky, je fakticky zbaven své odpovědnosti za stanoviště tím, že odchází přestávku čerpat s plným vědomím a souhlasem svého nadřízeného (viz rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 28. 5. 2024, č. j. 59 Ad 3/2023-46, a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 7. 2024, č. j. 30 Ad 3/2024-68).

21. Žalovaný odmítl argumentaci žalobců poukazující na údajně nepravdivé tvrzení mjr. Mgr. K. v souvislosti s kázeňským řízením příslušníka F. G.. Uvedl, že předmětem kázeňského řízení nebyl skutek spočívající v tom, že příslušník u sebe po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek neměl radiostanici, ale skutečnost, že příslušník bez vědomí svého nadřízeného (IDS) opustil stanoviště, kam byl velen denním rozkazem, a svůj odchod ze stanoviště nikomu nenahlásil, přičemž radiostanici ponechal na opuštěném stanovišti.
22. Pokud žalobci argumentovali, že by zásadním způsobem došlo k oslabení chodu a bezpečnosti věznice, žalovaný uvedl, že služební činnost a úkoly příslušníků vězeňské služby nejsou jediným prostředkem ochrany společnosti a bezpečnosti ve věznicích, když k této ochraně slouží také řada jiných, na lidském faktoru nezávislých, mechanismů (např. mříže na oddílech, oplocení, tísňové hlásiče nebo kamerové systémy). Námitka žalobců ve vztahu k nočním směnám pak byla vypořádána mj. v bodě 74 napadeného rozhodnutí (žalovaný rovněž odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 29. 2. 2024, č. j. 6 As 55/2023-44).
23. Žalovaný se poté vyjádřil k pasáži žaloby, kde se žalobci obsáhle věnovali úseku strážní služby a popisovali ostrahu objektu věznice na strážních věžích a službu v eskortní směně. Upozornil, že ve vztahu k nemožnosti čerpání přestávek na jídlo a odpočinek však neuvedli dalších námitek odlišných od těch, které již byly vypořádány. Žalovaný dodal, že v rámci řízení byli vyslechnuti svědci ze všech oddělení a služebních míst, přičemž všichni svými výpověďmi podpořili skutkový stav vyplývající ze spisového materiálu (ve vztahu k eskortní službě šlo o výpověď svědka ppor. J. P., vrchního inspektora eskortní služby).
24. Odkaz žalobců na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2015, sp. zn. 8 Ad 13/2011, žalovaný označil za nepřiléhavý k situaci řešené u Vězeňské služby ČR, neboť bylo prokázáno, že žádnému příslušníkovi nebylo zakázáno opustit věznici či stanoviště, kde vykonávali službu a nikdo je ani nenutil, aby se pohybovali v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v blízkosti stanoviště pro případ řešení služebních povinností vyplývajících ze stanoviště, kde vykonávali službu. Jak vyplynulo z výsledků svědků i z vnitřních předpisů obsažených ve spise, není pravdou, že by příslušníci museli být stále na stanovišti po celou dobu služby. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 7. 5. 2020, sp. zn. 9 As 40/2020-78, v němž byly vymezeny okolnosti, které samy o sobě nevylučují možnost čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v prostředí Vězeňské služby ČR.

25. Žalovaný rovněž poukázal na to, že správní soudy potvrdily, že čerpání přestávek na jídlo a odpočinek není podmíněno vystřídáním příslušníka (například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2023, č. j. 3 As 256/2022-37, či ze dne 29. 2. 2024, č. j. 6 As 55/2023-44). Obdobně bylo judikováno, že interní předpisy upravují pouze činnost příslušníků při výkonu jejich služby, přičemž samotné čerpání přestávek je již upraveno ve služebním zákoně, a dále též v nařízení GŘ č. 68/2017 (např. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 1. 2023, č. j. 16 Ad 4/2021-219 či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 As 268/2023-38).
26. Ve vztahu k průběhu čerpání přestávek a jejich délce žalovaný odkázal na výpovědi svědků npor. Ing. P. R., zástupce vedoucího oddělení výkonu vazby a trestu, ppor. A. D., vrchního inspektora strážní služby, ppor. J. P., vrchního inspektora eskortní služby, a prap. P. Č., strážného. Ve vztahu k možnosti opustit objekt věznice pak žalovaný opětovně odkázal na výpověď npor. Ing. P. R.. Podle žalovaného faktická možnost čerpání přestávky vyplývá i z účastnických výpovědí žalobců, kteří ve shodě uvedli, že nejsou nuceni být po dobu přestávky na místě určeném zaměstnavatelem a přestávku povětšinou stráví v jídelně nebo na stanovišti. Žalobci tedy potvrdili, že zůstává na jejich uvážení, kde a jakým způsobem svou přestávku na jídlo a odpočinek stráví (viz výpovědi žalobců nprap. J. K., pprap. M. S. a pprap. M. M.).
27. K dalším námitkám žalobců žalovaný konstatoval, že příslušník má v době čerpání přestávek na jídlo a odpočinek povinnost, pokud zachytí signál o mimořádné události, zakročit dle obecné iniciační povinnosti; to všem neznamená, že by byl sankcionován za nezakročení v případě, že by signál o mimořádné události nezachytil, neboť by např. nebyl v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek na příjmu. Nelze tedy hovořit o neustálé připravenosti k zásahu při mimořádných událostech, neboť taková žalobci tvrzená konkrétní povinnost právními ani vnitřními předpisy stanovena není. Podle žalovaného je povinností inspektorů dozorců či strážní služby řádně plánovat přestávky na jídlo a odpočinek, což vyplývá ze závazných předpisů. V případě, že nelze v naplánovanou dobu tuto přestávku vykonat, jsou povinni do přílohy denního rozkazu tuto skutečnost zaznamenat. Stejně tak příslušník je v duchu zásady *vigilantibus iura* povinen hlásit, pokud mu nebylo v konkrétní den umožněno pro objektivní důvody přestávku vyčerpat. K námitce, že žalobci o přílohách denních rozkazů (evidenci čerpání přestávek na jídlo a odpočinek) „nemají poněti“, žalovaný konstatoval, že evidence přestávek na jídlo a odpočinek jakožto součást denního rozkazu je podkladem při hromadných směnových výkazech, které paraforují všichni příslušníci na konci každého jednotlivého měsíce s konkrétním počtem odsloužených hodin, a to po odečtu přestávek na jídlo. Platí, že svými podpisy s takovýmto výkazem souhlasili bez výhrad (žalovaný odkázal na výpověď žalobců pprap. M. M. a pprap. M. S.). A konečně žalovaný upozornil, že sami žalobci na str. 13 žaloby namítají, že službu (včetně stravování) tráví v kompletním vystrojení a s radiostanicí, a proto žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že soudy již bylo opakovaně judikováno, že nárok na proplacení přestávek nezakládá skutečnost, že je příslušníci tráví v pracovní výstroji (například usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2023, sp. zn. I. ÚS 1615/23).

28. Závěrem žalovaný vyjádřil přesvědčení, že napadené rozhodnutí má oporu ve správním spise, neboť vychází především z listinných důkazů prokazujících existenci naplánovaných přestávek ve službě v denních rozkazech. Závěry služebního funkcionáře jsou zároveň opřeny o svědecké výpovědi obsažené ve správním spise.

IV.

Průběh řízení

29. Soud ověřil, že žaloba směřující proti napadenému rozhodnutí byla podána včas, neboť zákonná lhůta dvou měsíců byla dodržena. Je tomu tak proto, že napadené rozhodnutí bylo společnému právnímu zástupci žalobců doručeno dne 29. 10. 2024 a předmětná žaloba byla soudu doručena dne 23. 12. 2024.
30. Soud dále konstatuje, že žaloba byla podána osobami k tomu oprávněnými (všichni žalobci byli účastníky správního řízení a adresáty napadeného rozhodnutí, přičemž se cítí napadeným rozhodnutím zkráceni na svých právech) proti žalovanému, který je pasivně legitimován (jako správní orgán, který vydal napadené rozhodnutí) a po vyčerpání řádných opravných prostředků (proti napadenému rozhodnutí nebylo odvolání přípustné). Žaloba rovněž obsahovala všechny požadované formální náležitosti. Soud proto mohl přistoupit k věcnému přezkoumání žaloby.
31. O podané žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalobci ani žalovaný ve stanovené lhůtě soudu nesdělili svůj nesouhlas s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání.

V.

Posouzení věci soudem

32. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. soud vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti, tj. vad ve smyslu § 76 odst. 2 s. ř. s. a dále vad, které by bránily přezkoumání napadeného rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb. NSS). Soud žádné takové vady neshledal.
33. Poté, co soud v projednávané věci v mezích žalobních bodů přezkoumal napadené rozhodnutí, dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
34. V projednávané věci bylo podstatou sporu posouzení právní otázky, zda žalobcům v rozhodném období bylo ve Věznici Plzeň, kde vykonávali svou službu, umožněno řádně čerpat přestávky na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 služebního zákona, které se nezapočítávají do doby služby. Pokud ano, pak by žalobci nárok na proplacení přestávek uplatněný u ředitele věznice neměli, a naopak pokud ne, pak by takový nárok měli a ředitel věznice měl jejich žádostem vyhovět.
35. Vzhledem k tomu, že správní spis poskytoval dostatečný podklad pro posouzení žalobních námitek a pro rozhodnutí v předmětné věci, soud neprováděl žádné dokazování. Žalobci jako důkazní návrh označili toliko napadené rozhodnutí a poté správní spis. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu správní soudy neprovádějí dokazování listinami založenými ve správním spise, neboť se nepovažují za důkazní prostředky a soud je

přezkoumává jako součást správního spisu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 20. 7. 2022, č. j. 10 Afs 281/2020-70, bod 29). Žalovaný soudu předložil, jako přílohu vyjádření k žalobě, listiny týkající se kázeňského řízení prap. F. G., kterým argumentovali žalobci. Jelikož je kázeňské řízení vedené s příslušníkem vězeňské služby (který v tomto řízení nebyl žalobcem) irelevantní pro posouzení nároků žalobců na proplacení přestávek na jídlo a odpočinek, soud tyto důkazy neprovedl pro nadbytečnost.

(i) *Průběh správního řízení*

36. Průběh správního řízení, včetně obsahu žádostí, důkazního řízení a podkladů pro rozhodnutí, je přehledně popsán v čl. I. a II. prvostupňového rozhodnutí a poté shrnut v čl. I. až IV. napadeného rozhodnutí. Žalobci ani v odvolání, ani následně v žalobě nic proti popsanému průběhu správního řízení nenamítali. Soud z předloženého správního spisu nezjistil, že by oba služební funkcionáři ve shrnutí něco podstatného opomněli. Soud proto níže pouze rekapituluje některé hlavní skutečnosti z předmětného správního řízení, přičemž v podrobnostech (zejména pokud jde o obsah podání žalobců a provedených důkazů) odkazuje na odůvodnění prvostupňového a napadeného rozhodnutí.
37. Dne 30. 6. 2020 podala část žalobců [společně s několika dalšími žadateli, kteří později přestali být účastníky řízení z důvodů zpětvzetí žádosti, resp. vyloučení jejich žádosti k samostatnému projednání – pozn. soudu], prostřednictvím společného zmocněnce (Mgr. Zdeňka Honzíka), společnou *žádost o zaplacení finanční částky za hodiny odpracované dle § 60 služebního zákona*, a to za období od 30. 6. 2017 do dne podání žádostí. Druhá část žalobců, rovněž zastoupených stejným zmocněncem, podala obdobnou společnou žádost dne 7. 8. 2020, kterou se tito žalobci domáhali *zaplacení finanční částky za hodiny odpracované dle § 60 služebního zákona*, tentokrát za období od 7. 8. 2017 do dne podání žádosti. Obě žádosti jsou formulovány značně obecně s tím, že se domáhají započtení přestávek ve službě do doby služby a jejich zpětného proplacení. V žádostech není např. konkrétně uvedeno, jaká služební místa v rozhodném období jednotliví žadatelé zastávali. Žadatelé společně argumentovali tím, že sice mají možnost se během služby stravovat v závodní jídelně nebo konzumovat vlastní donesenou stravu, ale s ohledem na náročnost dozorcí, strážní a eskortní služby se nejedná o přestávku ve službě v pravém slova smyslu, když během služby nemají možnost opustit objekt věznice a relaxovat dle svého uvážení a ani v jediném okamžiku nejsou oprávněni v případě mimořádných událostí se nezapojit do jejich likvidace na svém či jiném určeném stanovišti, kde je služba vykonávána. Jako důkazní prostředky navrhli seznamy dozorcích stanovišť parafované od GŘ, výsledky žalobců a jejich přímých nadřízených, měsíční výkazy služeb za rozhodné období, denní rozkazy vedoucích oddělení a vnitřní řád věznice. V žádosti není uvedeno, ve kterých dnech rozhodného období nebyla jednotlivým žadatelům poskytnuta přestávka ve službě.
38. Dnem doručení předmětných žádostí byla zahájena samostatná řízení ve věcech služebního poměru ve smyslu § 178 odst. 2 písm. a) služebního zákona. Usnesením ze dne 15. 6. 2021 ředitel věznice spojil řízení vedená o předmětných žádostech do společného řízení, tudíž společné řízení bylo vedeno o žádostech 19 příslušníků vězeňské služby (včetně všech 17 žalobců).
39. Ředitel věznice ve správním řízení předně zjistil, jaké služební zařazení ve Věznici Plzeň měli v rozhodném období jednotliví žadatelé. Žadatelé 1 až 9 [tj. včetně žalobců a) až g)] a v určité části rozhodného období i žadatelé 18 a 19 [tj. žalobci p) a q)] byli služebně zařazeni

na Oddělení výkonu vazby a trestu (dále též jen „OVVaT“) jako dozorcí. Žadatelé 10 až 17 [tj. žalobci h) až o)] a v určitém období i žadatelé 18 a 19 [tj. žalobci p) a q)] byli služebně zařazeni na Oddělení vězeňské stráže (dále též jen „OVS“), přičemž žadatel 10 [tj. žalobce h)] sloužil jako inspektor strážní služby – operátor (dále též jen „ISS-O“); žadatelé 11 a 12 [tj. žalobci i) a j)] byli zařazeni jako strážníci; žadatelé 13 až 17 [tj. žalobci k) až o)] byli zařazeni jako strážníci – předváděči; žadatel 18 [tj. žalobce p)] byl po část rozhodného období (do 30. 9. 2018) služebně zařazen rovněž jako strážný – předváděč; a konečně žadatel 19 [tj. žalobce q)] byl služebně zařazen jako strážný – eskorta (s výjimkou období od 1. 9. 2019 do 29. 2. 2019, kdy byl zařazen jako dozorce na OVVaT – viz výše). Ředitel věznice rovněž zjistil, že někteří z žadatelů již své nároky za část rozhodného období uplatnili, tudíž v tomto rozsahu již nebylo možno opětovně žádat (viz str. 3 a 4 prvostupňového rozhodnutí).

40. Ředitel věznice ve správním řízení shromáždil a provedl značné množství důkazů. V první řadě se jednalo o důkazy týkající se výkonu služby na OVVaT ve Věznici Plzeň v rozhodném období od 30. 6. 2017 do 8. 7. 2020: (i) směrnice pro výkon dozorcí služby (označené jako *Povinnosti dozorců oddělení výkonu vazby a trestu*); (ii) směrnice upravující výkon služby inspektora dozorcí služby (označené jako *Povinnosti inspektora dozorcí služby*); (iii) rozpisy dozorcích stanovišť; (iv) denní rozkazy vedoucího OVVaT z rozhodného období, včetně příloh o čerpání přestávek ve službě a měsíčního výkazu služeb; (v) kopie hromadných výkazů odsloužených hodin na OVVaT z rozhodného období; a (vi) nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 5/2016, ve znění novelizace č. 51/2017 (dále jen „*nařízení GR č. 5/2016*“), v jehož části třetí jsou upraveny jednotlivé úkoly a povinnosti dozorců na jednotlivých dozorcích stanovištích, v části čtvrté jsou upraveny druhy a způsoby obsazování dozorcích stanovišť a v přílohách je upravena forma a obsah denních rozkazů. Dále pak ředitel věznice opatřil následující důkazy týkající se výkonu služby na OVS ve Věznici Plzeň v rozhodném období od 30. 6. 2017 do 8. 7. 2020: (i) směrnice pro výkon strážní služby (označené jako *Pravidla pro výkon strážní služby*); (ii) směrnice upravující výkon služby funkcionářů OVS (označené jako *Povinnosti funkcionářů OVS*); (iii) rozpisy strážních stanovišť; (iv) směrnice upravující činnost operačního střediska; (v) Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 23/2014, účinné do 31.12.2019 (dále jen „*nařízení GR č. 23/2014*“) a Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 33/2019, účinné od 1. 1. 2020 (dále jen „*nařízení GR č. 33/2019*“), které upravují organizaci, činnosti a jednotlivé úkoly příslušníků Vězeňské služby ČR zařazených k výkonu strážní služby; (vi) kopie hromadných výkazů odsloužených hodin na OVS; (vii) náhodně vybrané denní rozkazy vydávané v průběhu rozhodného období pro dny, ve kterých byli ve službě žadatelé (žalobci), přičemž se jednalo jak o pracovní dny, tak o dny pracovního klidu (součástí denních rozkazů jsou vždy přílohy s evidencí přestávek na jídlo a odpočinek u každého příslušníka ve službě). Ředitel věznice rovněž provedl výsledky několika žadatelů (žalobců), kteří byli do dohody s jejich zástupcem vybráni tak, aby pokryli spektrum zastávaných pozic jak v OVS, tak v OVVaT, přičemž se jednalo o: (i) žalobce g) – dozorce OVVaT; (ii) žalobce k) – předváděč OVS; (iii) žalobce q) – eskortní směna OVS; (iv) žalobce n) – předváděč OVS; (v) žalobce i) – strážný OVS; a (vi) žalobce h) – ISS-O. Dále byly provedeny výsledky příslušníků nadřízených žalobcům, a to (i) bývalý příslušník D. H., inspektor dozorcí služby OVVaT (dále jen „*IDS*“); (ii) komisař npor. J. Š., DiS., zástupce vedoucího OVVaT (v době žádosti IDS); (iii) rada plk. Ing. P. R., 1. zástupce ředitele věznice (v době žádosti zástupce vedoucího OVVaT); (iv) ppor. A. D., vrchní

inspektor strážní služby (dále jen „*VISS*“); (v) npor. Bc. J. P., zástupce vedoucího OVS (v době žádosti vrchní inspektor eskortní služby – dále jen „*VIES*“); (vi) prap. P. Č., předváděč OVS; (vii) bývalý příslušník Bc. K. J., vedoucí OVS. Ředitel dále do správního spisu založil k vysvětlení systému vedení výkazů příslušné interní předpisy, a to: (i) nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 44/2013, kterým se stanoví pravidla pro rozvrhování doby služby a její vykazování, upravující některé podrobnosti ke splatnosti a výplatě služebního příjmu a k čerpání dovolené příslušníků Vězeňské služby České republiky účinné do 31. 12. 2017, ve znění pozdějších změn (dále jen „*nařízení GR č. 44/2013*“); (ii) nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 68/2017, kterým se stanoví některé podrobnosti k době služby příslušníků a o výplatě služebního příjmu, účinné od 1. 1. 2018, ve znění pozdějších změn (dále jen „*nařízení GR č. 68/2017*“); (iii) nařízení ředitele věznice č. 23/2014, o době služby, pracovní době, rozvržení směn a plánování dovolených u příslušníků a občanských pracovníků Vězeňské služby ČR ve Věznici Plzeň, účinné od 13. 9. 2013 do 31. 8. 2018 (dále jen „*nařízení RV č. 23/2014*“); (iv) nařízení ředitele věznice č. 40/2018 o době služby, pracovní době, rozvržení směn a plánování dovolených u příslušníků a občanských zaměstnanců Vězeňské služby ČR ve Věznici Plzeň, účinné od 1. 9. 2018 (dále jen „*nařízení RV č. 40/2018*“). K doložení činnosti personálu věznice při vyhlášení tísňových signálů byla do spisu založena příslušná nařízení ředitele věznice č. 5/2016 a č. 4/2018, kterými byly v rozhodném období stanoveny zásady bezpečnosti ve Věznici Plzeň, a dále záznam o četnosti vyhlášení tísňových signálů za roky 2017, 2018, 2019 a leden až duben 2020.

41. Dne 1. 7. 2022 společnému zástupci žadatelů (včetně žalobců) bylo umožněno se seznámit s podklady pro rozhodnutí, které ředitel věznice shromáždil v průběhu správního řízení. Zástupce žadatelů navrhl doplnit dokazování o výpis ze čtečky umístěné na jídelně pro příslušníky Věznice Plzeň; další (důkazní) materiál nepožadoval.
42. Dne 5. 10. 2022 ředitel věznice vydal prvostupňové rozhodnutí, kterým zamítl předmětnou žádost žalobců o zpětné proplacení přestávek na jídlo a odpočinek (dále též jen „*přestávky*“), neboť jejich proplacení by bylo v rozporu s § 60 odst. 2 služebního zákona. Ředitel věznice měl za prokázané, že výkon služby byl po dobu přestávek přerušen. Nesouhlasil proto s tvrzením, že příslušníci jsou ve službě neustále, dokud nejsou vystřídáni. Pokud by, hypoteticky, ve výjimečném případě u příslušníka skutečně nebylo možno v dané situaci výkon služby přerušit, má příslušník možnost tuto skutečnost ohlásit svému nadřízenému, který o tom učiní záznam v příloze denního rozkazu, přičemž nejpozději tuto skutečnost může namítat při seznamování s měsíčním výkazem služeb a požadovat, aby mu přestávka nebyla odečtena z doby služby. Žadatelé nečerpání přestávky z důvodu nemožnosti přerušit výkon služby v dané době nenamítali. Proto ředitel věznice dospěl k závěru, že v rozhodném období přestávky byly žadatelům působícím ve Věznici Plzeň standardně plánovány a jimi i byly čerpány, přičemž nebylo prokázáno, že by v průběhu čerpání přestávek byla žadatelům uložena omezení takové povahy, že by objektivně a významně ovlivňovala jejich možnost během přestávky nakládat volně s časem a věnovat se vlastním zájmům.
43. Všichni žadatelé (včetně žalobců) napadli prvostupňové rozhodnutí společným odvoláním podaným dne 11. 10. 2022. Nesouhlasili s ředitelem věznice v hodnocení provedených důkazů a v učiněných závěrech. Dle jejich názoru rozhodnutí neodpovídalo tehdejší judikatuře. Proto navrhli, aby žalovaný prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil zpět řediteli věznice k novému rozhodnutí, nebo aby sám jejich žádostem vyhověl.

44. Dne 11. 9. 2024 se zástupce žadatelů k výzvě žalovaného seznámil s podklady před vydáním rozhodnutí dle § 174 odst. 1 písm. b) služebního zákona, přičemž se vyjádřil tak, že žádá, aby do spisu bylo zařazeno nařízení ředitele věznice, případně žalovaného, za jakých podmínek mohou strážníci a dozorcí na pohyblivých stanovištích opustit stanoviště bez vystřídání, a poté opakoval svůj důkazní návrh na založení záznamu čipových karet od vstupu do závodní jídelny. Zástupce žadatelů rovněž předložil oznámení o ukončení zastoupení dvou žadatelů (prap. V. B. a prap. M. P.). Žalovaný následně oba uvedené žadatele písemně poučil o právech odvolatele, včetně možnosti seznámit se s podklady před vydáním rozhodnutí, ovšem ani jeden z těchto žadatelů této možnosti nevyužil.
45. Dne 23. 10. 2024 žalovaný vydal napadené rozhodnutí, v němž dospěl k závěru, že předmětné odvolání žadatelů není důvodné, neboť ředitel věznice rozhodl v souladu se zákonem a v souladu se zjištěným stavem věci. Podle žalovaného z podkladů založených ve spise je patrné, na kterých stanovištích docházelo ke střídání (pevná stanoviště), a na kterých je umožněno čerpání přestávky i bez vystřídání (pohyblivá stanoviště). Žalovaný podrobně zhodnotil provedené dokazování a vyjádřil se k jednotlivým odvolacím námitkám žadatelů, a to včetně jimi odkazované judikatury. Žalovaný uzavřel, že veškeré stěžejní argumenty žadatelů uvedené v jejich žádosti a odvolání byly vyvráceny jak ve správním řízení, tak i bohatou judikaturou soudů, která se zabývala možností čerpat přestávky v prostředí Vězeňské služby ČR (střídání, výstroj a výzbroj, radiostanice, mimořádné události atd.). Soud poznamenává, že se hlavním důvodům, pro které žalovaný neshledal jednotlivé odvolací námitky důvodnými, bude věnovat níže v rámci posouzení žalobních námitek, neboť podstata žalobních bodů je obdobná odvolacím námitkám.
46. Na tomto místě soud ve stručnosti konstatuje, že napadené rozhodnutí je plně přezkoumatelné, neboť je srozumitelné a řádně odůvodněné. Žalovaný v úvodu provedl stručné shrnutí průběhu správního řízení, dále konstatoval podstatu odvolacích důvodů a poté se podrobně a srozumitelně zabýval posouzením žalobci uplatněných nároků, které provedl prvostupňový orgán, jakož i vypořádal podstatu všech odvolacích námitek. Přitom platí, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno jen těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí a dále že povinností správních orgánů není výslovně reagovat na každý argument vznesený účastníkem řízení. Je proto dostačující vypořádat základní námitky, což správní orgány mohou provést i tak, že proti argumentaci účastníka postaví vlastní přesvědčivý argumentační systém, který poskytne dostatečnou oporu pro výrok jejich rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2020, č. j. 4 Afs 375/2019-21, body 11 až 12). Ostatně žalobci v žalobě ani proti přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí konkrétními námitkami nebrojili.

(ii) Posouzení žalobních námitek

47. Žalobci v žalobě namítli nesprávnost napadeného rozhodnutí, kterou spatřují v tom, že v průběhu správního řízení byla provedena celá řada navrhovaných důkazů, které „s naprostou jistotou prokázaly“, že § 60 služebního zákona nebyl dodržován, resp. že jim nebyly poskytovány přestávky na jídlo a odpočinek, a proto mají mít nárok na jejich proplacení.
48. Soud předesílá, že se v posuzovaném případě jedná o jeden z mnoha případů žalob příslušníků Vězeňské služby ČR (zastoupených stejným právním zástupcem), které již byly opakovaně posouzeny správními soudy, včetně Nejvyššího správního soudu. Zmíněný zástupce ve většině těchto případů uplatňuje obdobné žalobní námitky, které

jsou zpravidla formulovány obecně a šablonovitě, a tedy aniž by byly blíže zohledněny konkrétní okolnosti jednotlivých případů, popř. aniž by bylo konkrétně reagováno na služebními funkcionáři provedené posouzení nároků žalobců v daném konkrétním případě (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2025, č. j. 5 As 257/2024-57, bod 16). Nejinak tomu bylo i v nyní projednávané věci.

49. Jak je patrné ze shrnutí obsahu žaloby provedeného soudem v úvodní části tohoto rozsudku, žalobci ve své žalobní argumentaci příliš nereflektují konkrétní okolnosti posuzovaného případu a ani neoznačují konkrétní skutečnosti plynoucí z provedeného dokazování, resp. konkrétní listiny ze správního spisu, které by poskytovaly oporu pro jejich tvrzení o neumožnění čerpání přestávek dle § 60 odst. 1 služebního zákona. Žalobci dokonce ani ve své žádosti či v odvolání, resp. ani v žalobě neuvedli jediný konkrétní případ, kdy by jim nebylo umožněno čerpat předepsanou přestávku či kdy by byli v jejím průběhu odvolání z důvodu plnění služebních povinností.
50. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2024, č. j. 3 As 114/2023-50 [v němž zamítl kasační stížnost směřující proti rozsudku zdejšího soudu, kterou podal příslušník Vězeňské služby ČR uplatňujícího nároky na proplacení přestávek ve službě mj. i ve Věznici Plzeň, jenž byl zastoupen stejným právním zástupcem jako nynější žalobci – pozn. soudu] upozornil na rozsudek svého rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/1996 Sb. NSS, v němž se rozšířený senát zabýval nároky na obsahové vymezení žalobních bodů, přičemž „[v]yložil, že zákon žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní skutková tvrzení a právní argumentaci, přičemž výrazem ‚konkrétní‘ je myšleno individualizované ve vztahu k žalobci a k projednávané věci. Ke skutkovým tvrzením blíže vysvětlil, že nemohou být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, nýbrž musí se jednat o zcela jasně individualizovaný, a tedy od jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelný popis. Konkretizace faktů dostatečně substancovanými žalobními body je důležitá nejen pro vytyčení mezí, v nichž se soud může a má v souladu s dispoziční zásadou pohybovat, ale má význam i pro žalovaného, aby mohl v souladu se zásadou rovnosti účastníků řízení náležitě využít možnosti procesní obrany. Konečně k tomu rozšířený senát uvedl, že ‚žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.‘“ (srov. bod 24 cit. rozsudku).
51. Soud rovněž poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2024, č. j. 4 Afs 69/2022-41, v němž kasační soud v bodu 22 připomněl právní názor svého rozšířeného senátu vyslovený v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, dle kterého: „správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. [...] K tomu je ale třeba dodat, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta“.
52. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž platí, že soudy nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vypořádávat, neboť úkolem soudu

je vypořádat podstatu žalobní argumentace, a rovněž že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené; není proto vadou, pokud soud v případě shody s názorem správního orgánu odkáže na odůvodnění vydaného správního rozhodnutí, je-li z něj zřejmé, proč správní orgán nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, a tyto se shodují s žalobními námitkami (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2025, č. j. 6 As 68/2025-28, bod 15, resp. tam odkazovaná starší rozhodnutí kasačního soudu). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013-33).

53. Z právě citované judikatury vyplývá, že v posuzovaném případě soudu nezbylo než obecně formulované žalobní námitky posoudit obecněji, aby dostal dispoziční zásadě, jakož i zásadě rovnosti účastníků řízení. Jak již bylo uvedeno výše, žalobci neoznačili ze správního spisu konkrétní listiny či konkrétní skutkové děje, které by podporovaly jejich tvrzení o tom, že jim v době výkonu služby nebylo umožněno řádně čerpat přestávky dle § 60 odst. 1 služebního zákona. Žalobci svou žalobní argumentaci *de facto* staví na tom, že obecně v systému Vězeňské služby ČR není dodržováno poskytování přestávek dle § 60 odst. 1 služebního zákona, resp. že to ani fakticky nelze bez většího počtu příslušníků, tudíž že ve všech věznicích (včetně Věznice Plzeň) dochází ke konzumaci stravy příslušníky pouze v režimu nezbytné pauzy na jídlo bez přerušení služby dle § 60 odst. 3 služebního zákona.
54. Nutno doplnit, že z hlediska soudního přezkumu činí prvostupňové rozhodnutí ředitele věznice a napadené rozhodnutí žalovaného, coby odvolacího orgánu, jeden celek (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, č. 534/2005 Sb. NSS).
55. Soud při posouzení důvodnosti žaloby vyšel zejména z následující relevantní právní úpravy a soudní judikatury.
56. Podle § 60 odst. 1 služebního zákona *příslušník má nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání směny a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut, b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut.* Podle odst. 2 *přestávka ve službě na jídlo a odpočinek se nezapočítává do doby služby.* Podle odst. 3 pak platí, že *jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.*
57. Podle § 180 odst. 1 služebního zákona *služební funkcionář je povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí.* Podle odst. 2 *důkazem je vše, co může přispět k zjištění skutkového stavu věci, zejména výpovědi a vyjádření účastníka, svědků a jiných osob, doklady a jiné písemnosti nebo záznamy, odborná vyjádření, znalecké posudky, potvrzení, listiny, protokoly o ohledání a pořizená dokumentace skutkového děje.* Podle odst. 4 *služební funkcionář hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.*

58. Jak již bylo nastíněno výše, soudu je z úřední činnosti známo, že soudní spory týkající se proplácení přestávek podle § 60 služebního zákona byly v minulosti opakovaně řešeny správními soudy, včetně Nejvyššího správního soudu. Dále pak obecně problematika „pracovní pohotovosti během přestávky“ byla dokonce řešena i u Ústavního soudu, resp. Soudního dvora EU (ostatně uvedené vyplývá i z napadeného rozhodnutí, jakož i z žaloby a vyjádření žalovaného k žalobě). Soud konstatuje, že byť se dané spory, co do právního základu, v zásadě jeví jako stejné, tak každé jednotlivé rozhodnutí a v něm obsažené posouzení dané věci je specifické, neboť se odvíjí od konkrétních skutkových okolností tam posuzovaného případu. Specifičnost podstatných skutkových okolností je dána zejména (i) typem bezpečnostního sboru ve smyslu § 1 odst. 1 služebního zákona (typicky Policie ČR, Hasičský záchranný sbor ČR nebo Vězeňská služba ČR), dále pak (ii) v rámci daného bezpečnostního sboru uspořádáním v jednotlivých složkách takového sboru (např. v rámci Vězeňské služby ČR půjde o specifika v jednotlivých věznicích), a rovněž (iii) v konkrétní složce bezpečnostního sboru služebním místem zastávaným daným příslušníkem, resp. jeho pracovním zařazením (např. služební zařazení na OVVaT jako dozorce nebo na OVS, jako strážný, strážný – předváděcí, strážný – eskorta či inspektor strážní služby – operátor, jak tomu bylo v případě žalobců). V neposlední řadě je posouzení věci, resp. rozhodnutí soudu determinováno rozsahem a kvalitou žalobních tvrzení, jakož i obsahem správního spisu a správními orgány zjištěného skutkového stavu věci, ze kterých tyto vycházely ve svém posouzení, resp. i kvalitou odůvodnění daného správního rozhodnutí.
59. Z právě uvedených důvodů soud v nyní projednávané věci vycházel z dále uvedených obecných právních závěrů zastávaných aktuální judikaturou zabývající se výkladem § 60 služebního zákona v poměrech Vězeňské služby ČR, které aplikoval na konkrétní okolnosti nynějšího případu. Soud přitom považuje za nadbytečné, aby se v odůvodnění tohoto rozsudku vypořádával s jednotlivými (žalobci či žalovaným odkazovanými) rozsudky, neboť ty vycházejí z konkrétních odlišných specifík každého jednotlivého případu, přičemž obecné právní závěry jsou již v aktuální judikatuře Nejvyššího správního soudu ustáleny a soud je shrne níže. Přesto se soud v závěru tohoto rozsudku vyjádří ke dvěma rozsudkům zdejšího soudu, které se týkaly Věznice Plzeň a kterými byla zrušena žalobami napadená rozhodnutí žalovaného. Soud tím vysvětlí, proč závěry přijaté v tomto rozsudku (který žalobu zamítá) nekolidují s předchozími rozsudky zdejšího soudu, aby dostál zákazu překvapivosti rozhodnutí.
60. Zevrubné shrnutí své judikatury v případech nároků uplatňovaných příslušníky Vězeňské služby ČR na proplácení přestávek ve službě dle § 60 služebního zákona [a to ve sporu stěžovatelů zastoupených stejným právním zástupcem jako nynější žalobci – pozn. soudu] provedl Nejvyšší správní soud v již výše zmíněném recentním rozsudku č. j. 5 As 257/2024-57, a to následovně:

„[18] Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, zákon o služebním poměru rozlišuje dva režimy čerpání doby na jídlo a odpočinek. První režim podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru se uplatní, je-li služba přerušitelná. V takovém případě má příslušník nárok na přestávku na jídlo a odpočinek v zákonem stanoveném rozsahu, která se nezapočítává do doby služby, a za kterou mu nenáleží služební příjem. Druhý režim podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru se vztahuje na nepřerušitelnou službu. Nelze-li výkon služby přerušit, musí být příslušníkům i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek, která se započítává do doby služby a za kterou příslušníkům náleží služební příjem. O tom, zda

je služba přerušitelná, či nikoli, nerozhoduje pouze samotná její náplň (povaha plněných služebních úkolů), tedy to, zda je potřeba službu vykonávat nepřetržitě. Rozhodující jsou také okolnosti výkonu služby na konkrétním pracovišti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2024, č. j. 10 As 325/2023-48).

[19] K posouzení možnosti čerpat přestávku na jídlo a odpočinek podle § 60 zákona o služebním poměru je v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu nezbytné posoudit jak formální, tak faktickou stránku věci. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2025, č. j. 6 As 104/2024-78, přitom plyne, že není nezbytné, aby vnitřní předpisy stanovovaly právo na čerpání přestávek, či snad upravovaly způsob, jakým se příslušníci mohou v době přestávky chovat (jak ji mohou trávit). Podstatné je, že čerpání přestávky předvídá zákon o služebním poměru.

[20] Pro posouzení věci je klíčová otázka, zda v období označeném stěžovateli, měla jejich služba ve Věznici Oráčov nepřerušitelný charakter, či nikoliv. Jak Nejvyšší správní soud dovodil v rozsudku ze dne 18. 7. 2019, č. j. 8 As 257/2018-49, důvody, pro které nelze přestávku ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru čerpat, a výkon služby je tak třeba považovat za nepřerušitelný ve smyslu § 60 odst. 3 téhož zákona, mohou spočívat nejen v samotném charakteru vykonávané služby, ale i v dalších okolnostech, které se mohou v jednotlivých případech poměrně výrazně odlišovat. V rozsudku ze dne 17. 8. 2022, č. j. 9 As 89/2021-65, Nejvyšší správní soud vysvětlil, že účelem § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru je poskytnutí přestávky na jídlo a oddech, což v případě příslušníků Vězeňské služby ČR znamená přerušování služby. Aby bylo možné konstatovat, že výkon služby příslušníků lze přerušit, musí být příslušníkům umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nezpochybnitelným způsobem, formálně v souladu s právními předpisy a služebními předpisy, případně rozkazy tak, aby bylo zřejmé, že po celou dobu přestávky nemusí v zásadě plnit žádné služební povinnosti a úkoly spojené se stanovišti, na která jsou veleni, a mohou se věnovat pouze tomu, aby se najedli a odpočinuli si. To není popřeno samotnou skutečností, že se ve zcela výjimečných případech aktivuje jejich zákonná zakročovací povinnost. Čerpání přestávek na jídlo a odpočinek musí také fakticky umožňovat pracovní prostředí a vytíženost příslušníků. Příslušník má tedy nárok na to, aby mu v mezích daného ustanovení byla poskytnuta přestávka na jídlo a odpočinek, přičemž k proplacení neposkytnuté přestávky lze přistoupit jen za situace, v níž nebylo poskytnutí přestávky objektivně možné. Zákon o služebním poměru také počítá v § 60 odst. 3 s tím, že existuje služba, jejíž výkon nemůže být přerušen, a při výkonu takové služby nárok příslušníka v možnostech čerpání přestávky určitým způsobem omezuje. Dále Nejvyšší správní soud dovodil, že tomu, aby čas poskytnutý příslušníkům jako přestávka ve službě na jídlo a odpočinek splňoval požadavky § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, nebrání ani určitý diskomfort při čerpání přestávky v jídelně (praktická nemožnost opustit budovu a skutečnost, že příslušník na sobě v budově musí mít služební úbor a vysílačku), ani skutečnost, že na některých odděleních je přestávka čerpána přímo na stanovišti, aniž by byl příslušník vystřídán.

[21] Formálním (normativním) zakotvením problematiky čerpání přestávky na jídlo a oddech se ředitel věznice ve svém rozhodnutí zabýval na s. 52 až 54 společně pro oddělení výkonu trestu a oddělení vězeňské stráže a na dalších stranách se zabýval problematikou střídání strážů zvlášť na oddělení výkonu trestu a oddělení vězeňské stráže. Lze shrnout, že problematika čerpání přestávky na jídlo a odpočinek u příslušníků je upravena v celé řadě předpisů. Především lze zmínit nařízení generálního ředitele č. 68/2017 a na něj navazující nařízení věznice Oráčov, kterými se upravují některé podrobnosti k době služby, rozvrhu směn a čerpání dovolené, konkrétně nařízení ředitele věznice č. 24/2018 a č. 50/2020. V obou posledně zmíněných

nařízeních je shodně stanoveno, že čerpání přestávek eviduje vrchní inspektor strážní služby nebo inspektor strážní služby a inspektor dozorcí služby v příloze denního rozkazu vedoucího oddělení vězeňské stráže a oddělení výkonu trestu; nařízení rovněž stanoví čas čerpání přestávky. Specifika výkonu dozorcí služby na oddělení výkonu trestu stanovuje nařízení generálního ředitele č. 5/2016; toto nařízení rovněž stanoví povinnost vést knihu předání a převzetí služby. Jde-li o oddělení vězeňské stráže, ředitel věznice vysvětlil, že stran střídání stráží během čerpání přestávek se aplikuje nařízení generálního ředitele č. 23/3014 a č. 33/2019, přičemž střídání se rovněž eviduje v přílohách denních rozkazů.

[22] Samotné naplánování přestávky v denních rozkazech, společně s obecnou úpravou v zákoně a vnitřních předpisech představuje dostatečný formální (normativní) podklad pro umožnění čerpání přestávky na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Skutečnost, že přestávky byly formálně vykazovány jako zákonné přestávky na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, potvrzuje též existence evidence čerpání přestávek, jejíž správnost sami stěžovatelé stvrzovali svými podpisy. Nejvyšší správní soud již v minulosti konstatoval, že není rozhodné, zda interní předpisy či denní rozkazy neobsahují výslovné uvedení, že příslušník v době přestávky za své stanoviště neodpovídá; taková detailní úprava není pro umožnění přestávky podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru nezbytná (srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2025, č. j. 6 As 104/2024-78).

[23] Zejména z hlediska faktické možnosti čerpání přestávek je stěžejní, zda příslušník vykonává službu na pohyblivém, či pevném stanovišti; od tohoto dělení se jednoznačně odvíjí, zda je zapotřebí pro čerpání přestávky na jídlo a odpočinek příslušníky střídat či nikoliv. Dělením na stanoviště pohyblivá a pevná se zabýval ředitel věznice ve vztahu k oddělení výkonu trestu na s. 58 a násl. a na oddělení vězeňské stráže na s. 74 a násl. prvostupňového rozhodnutí. Závěry ředitele věznice jsou v souladu s výpověďmi stěžovatelů a svědků, kteří rovněž konstatovali, že na pohyblivých stanovištích neprobíhá při čerpání přestávky na jídlo a odpočinek střídání a opuštění stanoviště se toliko hlásí nadřízenému příslušníkovi. Naproti tomu na pevných stanovištích střídání dozorců po dobu čerpání přestávky probíhat musí a pokud ke střídání z objektivních důvodů nedojde, přestávka na jídlo a odpočinek se z celkové služby neodečítá a je následně proplacena. Čerpání přestávek na jídlo a odpočinek je zaznamenáno v přílohách denních rozkazů; z těchto příloh je tedy zřejmé, který příslušník přestávku čerpal a v jakém čase. Přílohy denních rozkazů jsou stvrzeny podpisem jednotlivých příslušníků. Na základě údajů uvedených v denních rozkazech se vždy vyhotovuje směnový výkaz služeb, který opět stvrzují příslušníci svým podpisem. V řízení nebylo prokázáno, že by stěžovatelé s údaji zanesenými v denních rozkazech (respektive v přílohách denních rozkazů) nebo ve směnových výkazech v době, za kterou žádají doplacení přestávek na jídlo a odpočinek, nesouhlasili. Stěžovatelé v nyní souzené věci rovněž nikdy neoznačili konkrétní případ, kdy záznam v příloze denního rozkazu nebo ve směnovém výkazu neodpovídal reálnému (ne)čerpání přestávky na jídlo nebo odpočinek.“ [všechna zdůraznění podržením v citacích v tomto rozsudku byla provedena soudem – pozn. soudu].

61. Již dříve Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 4. 2023, č. j. 1 As 272/2022-64, konstatoval (na základě své dosavadní judikatury), že „podřazení pod § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru nevylučuje samo o sobě to, že příslušník má v době přestávky ve službě na jídlo a odpočinek na sobě výstroj a výzbroj, že ji z praktických důvodů bezpečnostních kontrol tráví přímo ve věznici. Rozhodující je, zda jsou příslušníci po celou dobu služby, i v době, ve které mají čerpat přestávku, ve stavu trvalé ostražitosti a zda běžně dochází k aktivaci

zakročovací povinnosti (navrácení do služby) během doby stravy a odpočinku“ (srov. bod 26 cit. rozsudku, resp. tam odkazovaná soudní rozhodnutí).

62. S ohledem na povinnost služebních funkcionářů v řízení vedeném dle služebního zákona zjistit v nezbytném rozsahu stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (srov. § 180 služebního zákona), soud přezkoumal, zda služební funkcionáři (tj. ředitel věznice a žalovaný) v dostatečném rozsahu zjistili stav věci a za tímto účelem si opatřili potřebné podklady a rovněž zda se dostatečně vypořádali s tvrzeními žalobců o tom, že jim poskytovaná přestávka během služby není přestávkou ve službě „*v tom pravém smyslu*“, jak předpokládá § 60 odst. 1 služebního zákona, a proto by jim měl být odečtený čas přestávek dodatečně proplacen.
63. Předně je třeba uvést, že žalobci v žalobě nezpochybnili soudem výše shrnutý výčet důkazů, které ředitel věznice shromáždil, provedl a hodnotil. Žalobci neuvedli konkrétní námitky proti jednotlivým skutkovým zjištěním ředitele věznice (aprobovaným žalovaným), které by podložili konkrétním listinným důkazem či konkrétní citací z výsledků provedených v předmětném správním řízení.
64. Žalobci v souvislosti se zjištěným skutkovým stavem věci konkrétně namítali pouze to, že ředitel věznice neprovedl výpisy čipových karet od vstupu do jídelny pro příslušníky, a poté že žalovaný neopatřil rozkaz či nařízení ředitele věznice či žalovaného, na základě kterého by byl strážný či dozorce na pohyblivém stanovišti oprávněn stanoviště opustit za účelem čerpání přestávky, aniž by byl vystřídán. Soud konstatuje, že prvním důkazním návrhem se zabýval jak ředitel věznice, tak i žalovaný, a oba jej vyhodnotili jako nadbytečný, neboť by nepřispěl k prokázání těch skutečností, které jsou rozhodující z hlediska předmětu vedeného řízení (srov. str. 31 prvostupňového rozhodnutí a body 153 a 154 napadeného rozhodnutí). Soud souhlasí s oběma služebními funkcionáři, že v situaci, kdy měli za prokázané, že žalobci mohli čerpat přestávky nikoli pouze v jídelně, ale kdekoli dle svého uvážení, bylo bezpředmětné zjišťovat konkrétní vstupy jednotlivých žalobců do jídelny. Druhým důkazním návrhem se zabýval pouze žalovaný (neboť jej žalobci uplatnili až v odvolacím řízení), přičemž náležitě odůvodnil, proč je takový požadavek na doplnění dokazování neopodstatněný. Soud i v tomto bodě souhlasí s žalovaným, že judikatura již dovodila, že čerpání přestávek příslušníky působícími na pohyblivých stanovištích není podmíněno vystřídáním a rovněž že příslušníkovi, který čerpá přestávku, je služba po dobu čerpání této přestávky přerušena, tudíž není třeba žádný takový interní předpis, který žalobci vyžadovali (srov. zejména body 96 až 101 napadeného rozhodnutí). Námitky žalobců týkající se neprovedení uvedených dvou důkazů tak byly nedůvodné.
65. Dle zjištění ředitele věznice, v rozhodném období část žalobců [žalobci a) až g)] byli služebně zařazeni jako dozorcí na OVVaT, část jich byla zařazena na OVS jako strážní v různých pozicích [žalobci h) až o)] a zbývající dva žalobci p) a q) postupně působili na obou uvedených odděleních Věznice Plzeň (jako dozorcí a poté jako strážní, resp. eskorta). Ředitel věznice se proto zabýval výkonem služby a otázkou čerpání přestávek ve službě zvláště pro OVVaT (kde působili dozorcí) a OVS (kde působili, zjednodušeně řečeno, strážní). Takovému postupu nemá soud co vytknout.
66. Ve vztahu k výkonu služby na OVVaT ředitel věznice popsal, že v rozhodném období byly povinnosti dozorců a výkon jejich služby upraveny zejména v *nařízení GRČ č. 5/2016* a poté ve *směrnících ředitele věznice* pro výkon dozorcí služby a inspektora dozorcí služby.

Z těchto předpisů vyplývá, že příslušníci zařazení k výkonu služby na dozorčí stanoviště (dozorci) jsou podřízeni inspektoru dozorčí služby (IDS), který řídí, organizuje a kontroluje činnost jemu podřízených dozorců na jednotlivých dozorčích stanovištích a mimo jiné jim stanoví, v souladu s aktuálními úkoly, i dobu pro čerpání přestávky. Dozorcům je pak uložena povinnost při opouštění dozorčího stanoviště za účelem, který není v souladu s výkonem služby, mezi které patří i odchod na přestávku, nahlásit to IDS. Přitom platí, že IDS je přímo podřízený zástupci vedoucího OVVaT pro dozorčí službu a je nadřízený všem dozorcům určeným k výkonu služby ve směně. IDS musí mít přehled o jednotlivých činnostech dozorců. Dozorcům jsou stanoveny doby čerpání přestávek denním rozkazem a v případě změny doby čerpání přestávky mají dozorci za povinnost změnu čerpání nahlásit IDS. IDS následně vyznačí do příslušné kolonky přílohy denního rozkazu vedoucího OVVaT dobu čerpání přestávky nebo obdržený údaj o čerpání přestávky. *Rozpisy dozorčích stanovišť* věznice stanovují jejich počet a členění a dále vymezují pro každé stanoviště rozsah prostoru, kde je dozor prováděn, a jejich obsazení. Dozorčí stanoviště jsou ve Věznici Plzeň zásadně vnitřní, ve většině pohyblivá a stálá, která se obsazují každý den. Z pohledu čerpání přestávek ve službě má výjimečné postavení stanoviště č. 21b, které je jediné pevné, jednočlenné stanoviště v krizovém a specializovaném oddělu pro výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných ve věznici se zvýšenou ostrahou. To znamená, že dozorce na tomto stanovišti musí být na dobu čerpání přestávky ve službě vystřídán jiným dozorcem. Všichni ostatní dozorci mohou přerušit výkon služby za účelem přestávky na jídlo a odpočinek ve službě bez vystřídání. *Denními rozkazy* jsou velení konkrétní příslušníci k obsazení rozpisů určených dozorčích stanovišť; jejich součástí jsou přílohy, ve kterých jsou evidovány mimo jiné i přestávky. Z denních rozkazů je tak u každého příslušníka ve službě zřejmý čas nástupu do služby, čas skončení služby, časové období pro čerpání 30minutových přestávek ve službě. Je-li délka služby 11 hodin a více, jsou poskytovány dvě přestávky. Ve Věznici Plzeň se od roku 2018 v příloze s rozpisem přestávek navíc evidují časové údaje o čerpání přestávky, pokud je čerpána v jiném časovém rozpětí, než byla původně rozvržena. Tyto odchylky eviduje v příloze rozkazu IDS na základě ohlášení dozorce. Dozorci na pohyblivých stanovištích si sami mohou zvolit dobu přestávky s ohledem na situaci na svém stanovišti, musí však odchod na přestávku hlásit IDS. Z denních rozkazů vedoucího OVVaT, resp. jejich příloh, založených ve spisu je zřejmé, že žalobci měli vždy v rámci služby určenu dobu pro čerpání přestávky na jídlo a odpočinek. Z výběru denních rozkazů za rozhodné období je zřejmé, že čerpání přestávek bylo plánováno, a od roku 2018 i evidováno v příloze denního rozkazu. Dále v denních rozkazech není zaznamenáno, že by nedošlo ze strany dozorce k čerpání přestávky na jídlo a odpočinek nebo že by mu byla přestávka krácena. *Hromadné výkazy* jsou vyhotovovány vždy za kalendářní měsíc na základě údajů z denních rozkazů a slouží jako podklad pro výpočet služebního příjmu; je z nich zřejmé po jednotlivých dnech, kdy byl příslušník ve službě, kdy měl volno, dovolenou, kdy byl nemocen apod., a dále že poskytnuté přestávky nejsou započteny do doby služby. Z těchto výkazů vyplývá, že žalobci byli vždy s výkazem seznámeni, což stvrdili svými podpisy a v dané době nerozporovali nezapočtení přestávek do doby služby [srov. str. 7 až 10 prvostupňového rozhodnutí].

67. Ve vztahu k výkonu služby na OVS ředitel věznice popsal, že v rozhodném období byly předpisem upravujícím činnost strážní služby *nařízení GR č. 23/2014* (do 31. 12. 2019) a následně *nařízení GR č. 33/2019*, dle kterých se strážním stanovištěm rozumí místo nebo úsek určený strážní dokumentací, na němž je vykonávána strážní služba, a sousedním

strážním stanovištěm se rozumí stanoviště, na kterém vykonává strážní službu jiný strážný. Strážní vykonávající službu na sousedních strážních stanovištích jsou při výkonu služby ve vzájemné součinnosti a v případě potřeby si poskytují pomoc. Dle druhu a způsobu obsazování strážních stanovišť se rozeznávají stanoviště vnější, vnitřní, pevná, pohyblivá, stálá a dočasná. Strídání strážných na strážních stanovištích v průběhu směny provádí inspektor strážní služby (ISS) nebo příslušník pověřený vrchním inspektorem strážní služby (VISS) a na střežených pracovištích velitel eskorty, popřípadě jím určený strážný. *Rozpisem strážních stanovišť* je ve Věznici Plzeň stanoven jejich počet, místo, účel a doba jejich obsazení. Strážní stanoviště se dělí na vnější a vnitřní, na pevná a pohyblivá, jednočlenná, dvoučlenná, tříčlenná a čtyřčlenná. Strážný na pevném stanovišti musí být na dobu přestávky vždy vystřídan, strážný na pohyblivém stanovišti nikoliv. Strážného na pevném stanovišti pak střídá strážný z pohyblivého stanoviště. Nepřetržitě obsazovanými pevnými stanovišti jsou jednočlenná stanoviště č. 1 až 5, č. 7A a č. 8. V čase od 6:00 do 18:00 je obsazováno pevné jednočlenné stanoviště č. 7B. Pohyblivými stanovišti jsou stanoviště č. 6, 9, 10 a 11. Strídání na pevných stanovištích provádí ISS a je zaznamenáno inspektorem strážní služby – operátorem (ISS-O) do přílohy č. 3 denního rozkazu. Přestávka je zaznamenána od VISS do přílohy č. 2 denního rozkazu vedoucího OVS. *Denními rozkazy* vedoucího OVS jsou velení konkrétní příslušníci k obsazení rozpisů určených strážních stanovišť. Součástí vydávaných denních rozkazů jsou přílohy, ve kterých jsou evidovány přestávky. Povinnou přílohou denního rozkazu je evidence střídání strážních stanovišť a evidence čerpání přestávek příslušníků vězeňské stráže. *Hromadné výkazy* pro strážné jsou vyhotovovány vždy za kalendářní měsíc na základě údajů z denních rozkazů, přičemž jsou shodné s výkazy pro dozorce [srov. str. 14 a 15 prvostupňového rozhodnutí].

68. Ředitel věznice se rovněž věnoval předpisům upravujícím čerpání přestávek příslušníky ve Věznici Plzeň. Nad rámec zákonné úpravy obsažené v § 60 služebního zákona poukázal na to, že podrobnosti čerpání přestávek byly v rozhodném období upraveny v § 2 nařízení GŘ č. 44/2013 a nařízení GŘ č. 68/2017, které bylo v roce 2019 novelizováno nařízením GŘ č. 8/2019, kterým došlo k upřesnění čerpání přestávek příslušníky Vězeňské služby ČR. Ve Věznici Plzeň bylo čerpání přestávek dále upraveno v § 7 nařízení ŘV č. 23/2014 (resp. od 1. 9. 2018 v nařízení ŘV č. 40/2018). Z těchto předpisů vyplývá, že vedoucí příslušníci ve Věznici Plzeň plánují podřízeným dopředu dobu čerpání přestávky v souvislosti s naplánovanou dobou služby. Doba služby je čerpáním přestávky přerušena. V případě, že nelze dobu služby přerušit čerpáním přestávky, musí o tomto rozhodnout vedoucí příslušník. V nařízeních je dále upraven postup, kdy příslušník nemůže čerpat přestávku v souvislosti s nemožností přerušit výkon služby [srov. str. 23 a 25 prvostupňového rozhodnutí].
69. Lze souhlasit se služebními funkcionáři, že výše uvedené vnitřní předpisy ve spojení s obecnou zákonnou úpravou jednoznačně upravují nastavený systém, intervaly, četnost a podmínky čerpání přestávek příslušníky vězeňské služby ve Věznici Plzeň. Soud proto konstatuje, že plánování přestávky v denních rozkazech, ve spojení se zavedenými pravidly pro hlášení začátku čerpání přestávky nadřízenému a evidenci případných odchylek od naplánovaného času pro přestávku, jsou dostatečným formálním podkladem pro umožnění čerpání přestávky ve smyslu § 60 odst. 1 služebního zákona.
70. V otázce faktické možnosti čerpání přestávek žalobci v rozhodném období ve Věznici Plzeň ředitel věznice vyšel z výpovědi svědků a rovněž i několika žalobců, které vybral ve

spolupráci s jejich zástupcem ve správním řízení (soud již výše provedl výčet osob, které ředitel věznice vyslechl – pozn. soudu). Soud souhlasí se zjištěním ředitele věznice učiněným z provedeného dokazování, že příslušníci (včetně žalobců) byli v rozhodném období velení rozkazy vedoucího OVVaT na dozorčí stanoviště a rozkazy vedoucího OVS na strážní stanoviště, na kterých měli předem plánované přestávky a po dobu jejich čerpání byl výkon služby přerušen. Nebylo zjištěno, že by žalobci fakticky nemohli čerpat přestávku a ani není v denních rozkazech vedoucího OVVaT a vedoucího OVS záznam o nemožnosti čerpat přestávku ze strany žalobců. Soud doplňuje, že ani samotní žalobci neuvedli konkrétní případy, kdy by jim nebylo umožněno čerpat přestávky. Navíc skutečnost, že žalobci byli seznamováni s hromadnými výkazy, které i podepsali a v nichž bylo čerpání přestávek zohledněno odečtením doby trvání přestávky od doby vykonané služby, potvrdili provedené výsledky svědků (např. svědek D. – str. 19 prvostupňového rozhodnutí) i žalobců (např. žalobce S. – str. 20 prvostupňového rozhodnutí).

71. Pokud jde o žalobce, kteří působili jako dozorci na OVVaT, ředitel věznice na základě provedených výsledků (svědci H., Š. a R.) dospěl k závěru, že jim čerpání přestávek na jídlo a odpočinek v rámci služby bylo umožňováno, a to buď v naplánované době anebo v jiné dohodnuté době. Žalovaný v napadeném rozhodnutí v tomto ohledu uvedl zejména následující. Výkon služby dozorců ve Věznici Plzeň je ve většině případů realizován na tzv. pohyblivých stanovištích, u nichž se nevyžaduje přítomnost dozorce na stanovišti po celou dobu služby; dozorce se může volně pohybovat po objektu i mimo něj, a to v závislosti na plnění probíhajících úkolů a povinností. Úkolem dozorců není „střežení“ věznice, ale výkon služebních úkolů souvisejících s denním rozvrhem vězněných osob. Na pohyblivém stanovišti tak příslušník nemusí být střídán; v případě jeho nepřítomnosti vykonává službu na stanovišti další dozorce se stejnými pravomocemi a povinnostmi. Faktické čerpání přestávek na jídlo a odpočinek koordinuje v rámci své náplně práce IDS tak, aby bylo zajištěno řádné plnění služebních povinností. Pouze jediné využívané dozorčí stanoviště (č. 21b) je koncipováno jako tzv. pevné stanoviště, na kterém musí být neustále přítomen příslušník. Na tomto stanovišti bylo pro dobu čerpání přestávky zajištěno střídání dozorců ze stanoviště 21a (které bylo obsazeno 2 příslušníky) dle pokynu IDS (viz výpovědi svědků R. a H.). Stanoviště IDS se svým charakterem podobá pohyblivým stanovištím a čerpání přestávky IDS je umožněno tím, že IDS nemá pevně časově stanovené úkoly, a proto si IDS může koordinovat čerpání bez nutnosti jeho střídání. V době čerpání přestávky může IDS pověřit jiného dozorce se stejnými pravomocemi, aby ho zastupoval, a současně se dozorce mohou obrátit na operační středisko věznice [srov. str. 11 až 14 prvostupňového rozhodnutí a body 110 až 122 napadeného rozhodnutí]. Soud toto posouzení aprobuje, neboť je náležitě odůvodněno a má oporu v provedených důkazech.
72. Pokud jde o žalobce, kteří působili na OVS na různých pozicích (zejména strážných), ředitel věznice zjistil, že v rozhodném období na tomto oddělení: žalobce h) sloužil jako ISS-O; žalobce i) sloužil ve strážní směně; žalobci j) až o) a částečně i žalobce p) sloužili převážně na strážním stanovišti č. 10 a č. 11 (tzv. předváděči); a žalobce q) sloužil jako eskorta (srov. str. 14 prvostupňového rozhodnutí). Na základě provedených výsledků (zejména svědci P., D., Č., J. a žalobci K., L., T., S., H.) služební funkcionáři konstatovali následující. Na většině pevných strážních stanovišť probíhá střežení 24 hodin denně, výkon služby zde nelze přerušit, a proto příslušníci tam sloužící jsou po dobu čerpání přestávky vystřídáni. Toto střídání je na základě harmonogramu, ISS-O zapisuje jednotlivé časy střídání strážných na strážních stanovištích. Střídání jsou příslušníky z pohyblivých

strážních stanovišť. Na pohyblivých strážních stanovištích je upraven výkon služby tak, aby výkon služby zde sloužících příslušníků bylo možné přerušit k čerpání přestávky k jídlu a odpočinku. VISS zaznamenává faktické čerpání přestávek do jím vedené přílohy denního rozkazu vedoucího OVS. Příslušníci sloužící na pevných strážních stanovištích tedy byli postupně střídáni k čerpání přestávky příslušníky, kteří slouží na pohyblivých strážních stanovištích č. 6 a č. 9. Ke střídání byli také využíváni příslušníci z vícečlenných strážních stanovišť č. 10, č. 11 a eskortní skupiny. V rámci strážních stanovišť č. 10 a č. 11 (vícečlenná pohyblivá strážní stanoviště) se příslušníci po dobu čerpání přestávky k jídlu a odpočinku postupně prostrídají. Operační středisko, kde slouží ISS-O, je podobné stanovišti pevnému, tudíž musí být neustále obsazeno a příslušník čerpající přestávku musí být řádně vystřídán, přičemž se tak děje buď od ISS, případně VISS. U eskort po Plzni je to tak, že příslušníci jezdí na eskorty, poté se vrací na čerpání přestávky do Věznice Plzeň (soudy přerušují nebo ukončují jednání a eskorta se vrací zpět do věznice) a po přestávce se eskorta vrací k soudu, je-li to zapotřebí. U soudů mimo Plzeň je to tak, že jestliže se vrátí mimo plánovanou dobu přestávky, tak se jim po domluvě přestávka nahrazuje v jiný čas. Když nestihnou přestávku vůbec vybrat, tak je jim přestávka nahrazena ve fondu odsloužených hodin [srov. str. 14 až 23 prvostupňového rozhodnutí, resp. body 123 až 134 napadeného rozhodnutí]. Soud i toto posouzení služebních funkcionářů aprobuje, neboť je rovněž náležitě odůvodněno a má oporu v provedených důkazech.

73. Žalobci v žalobě nezpochybnili, že jim během jejich služby bylo umožněno se stravovat a že jim byly denními rozkazy předepisovány přestávky, které se jim nezapočítaly do odpracované doby. Nicméně namítali, že jim není umožněno čerpat přestávky plnohodnotně, neboť jejich služba není přerušitelná. Žalobci v žalobě za základ sporu označili otázku, zda služba na strážních a dozorcích stanovištích je přerušitelná, přičemž paušálně o všech pozicích tvrdili, že službu přerušit nelze.
74. Soud předně k žalobním námitkám souhrnně uvádí, že žalobci nemohou uspět s obecnými námitkami o specifčnosti vězeňského prostředí, v němž za situace panující v rozhodném období a bez většího počtu příslušníků nebylo možné již ze samotné povahy věci umožnit příslušníkovi vykonávajícímu službu čerpat přestávku dle § 60 odst. 1 služebního zákona. Soudem shora uvedená judikatura nepochybuje o tom, že stav ve Vězeňské službě ČR umožňuje, aby příslušníkům byly poskytovány řádné přestávky na jídlo a odpočinek, při nichž dojde k přerušení výkonu jejich služby, neboť daný příslušník nemusí být v průběhu čerpání přestávky ve stavu neustálé ostražitosti jdoucí nad rámec zákonné zakročovací povinnosti podle § 7 zákona o vězeňské službě. Obecná připravenost k zásahu (zakročovací povinnost), které žalobci v žalobě věnují velkou pozornost, není na překážku pro řádné čerpání přestávky ve smyslu § 60 odst. 1 služebního zákona (srov. např. bod 30 již výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 272/2022-64). Rovněž dle výše citované judikatury není pro čerpání řádné přestávky na překážku to, pokud ji příslušníci z praktických důvodů bezpečnostních kontrol tráví přímo ve věznici anebo mají na sobě služební výstroj a výzbroj.
75. Jak již bylo uvedeno výše, žalobci v žalobě argumentovali pouze v obecné rovině, že jejich služba není přerušitelná po dobu trvání předepsaných přestávek, neboť nejsou nikým střídáni, při odchodu na přestávku nepředávají jinému příslušníkovi stanoviště a po dobu přestávky museli být ve stavu trvalé ostražitosti, jelikož mají povinnost se zapojit do likvidace mimořádných událostí.

76. S ohledem na výše uvedená zjištění a skutkové závěry služebních funkcionářů soud se služebními funkcionáři souhlasí v následujících závěrech. V rozhodném období ve Věznici Plzeň nebyli žalobci v době přestávky, kdy je výkon služby přerušen, povinni plnit služební povinnosti, které jim ukládají příslušné předpisy a směrnice. Žalobci nebyli povinni se na dozorčím stanovišti po dobu čerpání přestávky zdržovat. Na pevném stanovišti byli tam velení žalobci vystřídáni a v případě pohyblivých stanovišti žalobci tam velení mohli po nahlášení svému nadřízenému, že nastupují na čerpání přestávky, své stanoviště opustit. Bylo na vůli žalobců, jak přestávku stráví. V době přerušení služby žalobci nemuseli být řádně ustrojeni a vystrojeni a nebyla prokázána existence právního či interního předpisu, který by jim zakazoval v době přestávky ve službě opustit věznici. To, že k tomu v praxi nedocházelo, lze vysvětlit tím, že přestávka je zákonem limitována délkou 30 minut. Nicméně bylo prokázáno, že záleželo na žalobcích, jak zákonem vymezený čas na čerpání přestávky na jídlo a odpočinek využijí, a rovněž že charakter služby umožňoval přerušování jejího výkonu za účelem čerpání přestávky. V případech, kdy žalobci nemohli čerpat přestávku z důvodu neodkladného plnění služebních povinností, měli možnost to nahlásit svému nadřízenému, přičemž by jim doba přestávky nebyla odečtena od doby vykonané služby. Soud zdůrazňuje, že žádný takový konkrétní případ žalobci ani netvrdili, ani neprokázali.
77. Soud ve shodě s žalovaným neshledal důvodnou námitku žalobců, že by vnitřní předpisy věznice neposkytovaly oporu pro realizaci zákonných přestávek u příslušníků sloužících v rozhodné době ve Věznici Plzeň. Předně je třeba si uvědomit, že nárok na řádnou přestávku, v rámci které dochází k přerušování výkonu služby (jak vyložila soudní judikatura) vyplývá přímo ze zákona. Soud opakovaně poukazuje na to, že žalobci v tomto ohledu v žalobě nenamítali konkrétní vnitřní předpisy či jejich ustanovení, které by měly bránit poskytování řádných přestávek, resp. 30minutovému přerušování výkonu služebních povinností. Naopak ředitel věznice ve správním spisu shromáždil relevantní vnitřní předpisy a ve svém posouzení je zohlednil a vyložil tak, že k přerušování výkonu služby po dobu předepsané přestávky dochází, přičemž žalovaný v napadeném rozhodnutí posouzení ředitele věznice přezkoumal a poté náležitě odůvodnil, proč se s posouzením ředitele věznice ztotožnil. Soud pak ověřil, že posouzení služebních funkcionářů má oporu ve správním spisu a v němž obsažených vnitřních předpisech.
78. Soud konstatuje, že žalobci v žalobě konkrétními námitkami nezpochybnili posouzení ředitele věznice (aprobované žalovaným), že na OVVaT ve Věznici Plzeň byla většina dozorčích stanovišť pohyblivá, která nevyžadovala trvalou přítomnost veleného příslušníka. Proto na pohyblivých stanovištích ani nemuselo docházet ke střídání. Takové posouzení je souladné s judikaturou Nejvyššího správního soudu (nad rámec již zmíněné judikatury viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2024, č. j. 9 As 51/2023-53, body 45 až 48). Z dozorčích stanovišť, kde musela být zajištěna trvalá přítomnost dozorce, se jednalo pouze o pevné stanoviště č. 21b (dozorčí stanoviště v krizovém a specializovaném oddílu), které bylo jednočlenné, a proto se tam vyžadovalo na dobu čerpání přestávky vystřídání jiným dozorcem. Takové střídání bylo zajištěno dle pokynu IDS z pohyblivého stanoviště 21a, neboť do bylo obsazeno dvěma příslušníky. Lze proto uzavřít, že všichni žalobci působící na OVVaT mohli čerpat přestávku a po tuto dobu jim byl přerušen výkon služby. Obdobné platilo i pro pohyblivá a pevná strážní stanoviště na OVS (v podrobnostech viz výše).

79. Nelze přisvědčit ani námitce, že by se v případě vzorku příloh denních rozkazů mělo jednat o „transparentní falzum“. Přílohy k denním rozkazům, které obsahují evidenci čerpání přestávek, jsou součástí správního spisu, jsou podepsány vedoucími příslušníky a jejich existenci potvrdily i výsledky svědků, ba dokonce i některých žalobců (viz např. výslech J. K. konaný dne 1. 7. 2022 a výslech L. H. konaný dne 9. 12. 2020). Žalobci prokazatelně o existenci denních rozkazů věděli, a pokud se s nimi či jejich přílohami skutečně neseznamovali (jak je v obecné rovině tvrzeno v žalobě), pak to jde k jejich tíži. Žalobci netvrdili, že by jim nadřízení odmítli denní rozkazy a jejich přílohy poskytnout k nahlédnutí.
80. Není ani podstatné, že při čerpání přestávek nedocházelo k zaznamenávání předání a převzetí služby, jak namítali žalobci. Již výše bylo uvedeno, že u pohyblivých stanovišť ke střídání nedocházelo a opuštění stanoviště se toliko hlásilo nadřízenému příslušníkovi. U pevných stanovišť sice ke střídání docházelo, ovšem nejednalo se přitom o předání služby, ale o dočasné střídání po časově omezenou dobu (zpravidla 30 minut), tudíž se nezapisovalo do knihy předání a převzetí služby; na dané stanoviště je totiž stále velen určitý příslušník, jenž je pouze po dobu čerpání své přestávky dočasně zastoupen jiným příslušníkem (srov. již odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 51/2023-53, bod 48).
81. Nelze přisvědčit ani žalobním námitkám, že žalobci údajně byli nepřetržitě po celou dobu služby připraveni k likvidaci mimořádných událostí, tudíž že byli ve stavu „trvalé ostražitosti“. Předně soud uvádí, že oba služební funkcionáři se stejnou námitkou žalobců zabývali ve svých rozhodnutích (srov. str. 25 a 26 prvostupňového rozhodnutí a body 84 až 95 napadeného rozhodnutí). Lze proto ve shodě se služebními funkcionáři toliko shrnout, že žalobci nad rámec obecné zakročovací povinnosti (viz výše) neměli stanovenou žádnou povinnost trvalé ostražitosti. Povinnost zasáhnout v případě mimořádných událostí, resp. zákonná zakročovací povinnost příslušníků vězeňské stráže, které se uplatní i mimo dobu služby, nevylučují plnohodnotné čerpání přestávek (srov. již odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 51/2023-53, bod 61, resp. tam uvedené rozsudky téhož soudu ze dne 17. 8. 2022, č. j. 9 As 89/2021-65, nebo ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 As 187/2022-26). Ze záznamu o četnosti vyhlášení tísňových signálů za roky 2017, 2018, 2019 a leden až duben 2020 (součást správního spisu), pak vyplynulo, že k vyhlášení mimořádné události (nouzové signály) docházelo pouze výjimečně, zpravidla v rádech jednotek případů za rok. Uvedené potvrdil i výslech žalobce J. K..
82. Neobstály ani zbývající, rovněž obecně formulované, námitky, že žalobci bez vystřídaní nemohli čerpat přestávku, jinak by se dopustili nepovoleného opuštění stanoviště, na které byli veleni. Soud přisvědčil žalovanému, že přestávku čerpající příslušník svévolně neopouští své stanoviště, neboť tak činí se souhlasem svého nadřízeného a v souladu s denním rozkazem vedoucího oddělení. Základem přestávky je skutečnost, že služba příslušníka je na určitý časový úsek přerušena, tudíž přestávku čerpající příslušník za své stanoviště po dobu přestávky neodpovídá. Tento názor žalovaného již byl aprobován i judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 51/2023-53, body 58 a 59).
83. Soud shrnuje, že souhlasí se služebními funkcionáři v jejich posouzení, že žalobcům bylo v předmětném období umožněno nerušeně čerpat přestávky, a to způsobem dle jejich uvážení. Přitom nebylo zjištěno, že by v případě žalobců běžně docházelo k rušení či krácení jejich přestávky z důvodu požadavku na předčasné navrácení do výkonu jejich

služebních povinností. Faktické čerpání přestávek nemůže být popřeno tím, že ve zcela výjimečných případech mohla být aktivována zákonná zakročovací povinnost. Soud proto dospěl k závěru, že služební funkcionáři v dostatečném rozsahu zjistili skutkový stav věci potřebný pro jejich rozhodnutí. Správní spis poskytuje dostatečnou oporu pro finální závěr, že v rozhodném období výkon služby žalobců ve Věznici Plzeň byl přerušitelný na dobu čerpání předem stanovené 30minutové přestávky, tudíž žalobci mohli plnohodnotně čerpat přestávku ve smyslu § 60 odst. 1 služebního zákona.

84. Závěrem soud uvádí, že si je vědom rozsudků zdejšího soudu ze 31. 5. 2023, č. j. 30 Ad 8/2017-202, a ze dne 10. 5. 2023, č. j. 57 Ad 2/2018-261, jimiž zrušil tehdejší napadená rozhodnutí žalovaného, kterými byla potvrzena prvostupňová rozhodnutí zamítající žádosti o proplacení přestávek podané příslušníky Vězeňské služby ČR vykonávajícími službu ve Věznici Plzeň. V obou uváděných případech, byť byl právní základ v zásadě stejný, skutkové okolnosti, jakož i zjištění učiněná služebními funkcionáři, byly odlišné, tudíž vedly zdejší soud k odlišnému finálnímu závěru stran důvodnosti žaloby, než k jakému dospěl v nyní projednávané věci.
85. V rozsudku č. j. 30 Ad 8/2017-202 zdejší soud posuzoval nároky týkající se období od 1. 5. 2013 do 30. 4. 2016 a shledal vady řízení spočívající v nedostatečném zjištění skutkového stavu. Soud dospěl k závěru, že ředitel věznice a žalovaný žádným způsobem v součinnosti se žalobci nezkoumali, na jakých stanovištích žalobci v rozhodném období vykonávali službu, aby bylo možné uzpůsobit tomu důkazní řízení, a dále že je třeba zásadně doplnit dokazování. Po doplnění dokazování bylo třeba přezkoumatelným způsobem vyhodnotit, zda služba tehdejších žalobců byla přerušitelná po stránce formální (na základě obecně závazných i služebních předpisů) i faktické, tj. zda tehdejší žalobci mohli čerpat přestávku v zákonném rozsahu a způsobem uvedeným výše v odůvodnění tohoto rozsudku.
86. Obdobně v rozsudku č. j. 57 Ad 2/2018-261 zdejší soud posuzoval nároky týkající se období od 1. 8. 2013 do 31. 7. 2016 a shledal vady řízení, neboť skutkový stav, který vzali služební funkcionáři za základ svých rozhodnutí, vyžadoval rozsáhlé a zásadní doplnění, a to zejména ve vztahu k otázce faktického pracovního prostředí tehdejších žalobců a jejich faktické vytíženosti, resp. jakým způsobem byla fakticky zajištěna jejich zastupitelnost v době čerpání přestávek.
87. Na rozdíl od případů dříve řešených pod sp. zn. 30 Ad 8/2017 a 57 Ad 2/2018, tak v nynější věci žalobců měl soud s ohledem na obsah správního spisu a prvostupňového i napadeného rozhodnutí za dostatečně zjištěné a odůvodněné, že žalobcům bylo umožněno čerpat předepsané přestávky ve smyslu § 60 odst. 1 služebního zákona.

VI.

Rozhodnutí soudu

88. S ohledem na vše shora uvedené soud uzavírá, že žalovaný v případě žalobců postupoval v souladu se zákonem, když potvrdil rozhodnutí ředitele věznice, jímž byly zamítnuty žádosti žalobců o proplacení přestávek na jídlo a odpočinek jimi čerpaných v rozhodném období. Soud v projednávané věci neshledal v postupu žalovaného žádné závažné procesní pochybení, které by mělo za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí.
89. Jelikož soud žádnou z žalobních námitek neshledal důvodnou, podanou žalobu výrokem I. tohoto rozsudku zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

VII.

Náklady řízení

90. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náleží právo na náhradu nákladů řízení žalovanému, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému ovšem žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud výrokem II. tohoto rozsudku žádnému z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 24. února 2026

JUDr. Veronika Burianová v.r.
předsedkyně senátu